

Saulėta, kiek šilčiau.
Saulė teka — 5:54,
leidžiasi — 5:20.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER

CHICAGO First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXIX.

Kaina 5c

Chicago 8, Ill. Antradienis, Spalio-October 7 d., 1952

Price 5c

No. 237

KREMLIUS KALTINA AMERIKA KARO KĖLIMU

VENGRIJOS ŽYDAI KENČIA KAIP SUNKIAUSIAIS NACIŲ LAIKAIS

150,000 narių bendruomenės dienos suskaičytos

VIENA, Austrija. — Nežiūrint skirtingos ideologijos tarp nacizmo ir komunizmo, Vengrijos žydai pergyvena nemažesnius persekiojimus, kaip ir nacių laikais, sakoma pranešime, pasiekusiam laisvąjį pasaulį.

Višai antisemitizmas netoleruojamas, net smerkiamas, nežiūrint to žydo Rakosi vadovaujama Vengrijos vyriausybė atėmė žydams turtą, deportuoja į prievartos darbus ir spaudžia įvairiomis kitomis priemonėmis.

Persimetėlis Singer

Svarbiausias Rakosi talkininkas žydams persekiojti yra Erno Geroc, kurio tikroji pavardė yra Singer. Nežiūrint jo žydiškos kilmės, jis pasidarė jų pabaissa, pasakoją pabėgę į Austriją politiniai pabėgėliai.

Žydų delegacija, atsilankiusi pas jį, mėgino išgauti leidimą žydams emigruoti į Palestiną ir Ameriką. Bet Geroc-Singer nenorėjęs nė klausyti ir net užsiėmęs esąs žydas.

Po karo Amerikos žydų organizacijos sudėjo dideles pinigų sumas ir išsiuntė į Vengriją. Tarp kita buvo pastatyta 40 prieglaudų. Neseniai politinė policija konfiskavo žydų prieglaudų namus Koerut prie Budapesto, o senius ištrėmė į Slovakijos pasienį, kur jie baigia savo gyvenimą be jokios priežiūros. Iš Balasagyarmato buvo deportuota 9,000 žydų į vieną miestelį Slovakijos pasienyje su 7,500 gyventojų.

Vaisių siunta iš Amerikos žydų ligoninei Szabols Utza buvo politinės policijos konfiskuota.

Stevensonas paguodė lenkus išvadavimu

NEW YORKAS. — Amerikos lenkams, švenčiant generolo Kazimiero Pulaski gimimo sukaktį, demokratų kandidatas ir prezidentas Stevensonas išreiškė viltį, kad anksčiau ar vėliau komunistų užvaldyta Lenkija atgausianti nepriklausomybę.

Pulaski gyvenimo pavyzdys turįs paskatinti kovoti už pasaulio laisvę, norint sukurti tikrą ir pastovią taiką.

Smūgiai Egipto feodalizmui

ZEMVALDŽIAI I KALĖJIMĄ

EL MINYA, Egiptas. — Egipto vyriausybė sudavė smarkų smūgį nepaklusiems žemvaldžiams, norintiems sulaikyti paskelbtą žemės reformą.

Karo teismas svarstė pirmą tokią bylą ir nutėisė didelio žemvaldžio Lamlun sūnų Sayd Saleh visą amžių kalėti. Jis priešinosi su ginklu randoje prieš valdžios įsakymą išdalinti jo keletą tūkstančių akrų felahams, jam paliekant 200 akrų.

Lamlun turėjo savo ginkluotus sargybinius ir jautėsi kaip tikras feodalizmo laikų didikas, bet vyriausybė nepajūtojo įkūsti jį į kalėjimą. Taip pat ir jo bendrininkai, mėginę pasipriešinti žemės išdaliniui, buvo nužudyti ilgomis kalėjimo bausmėmis, kad parodytų kitiems žemvaldžiams, kas jų laukia, jei jie priešinsis naujos vyriausybės žemės reformai.

Iš VLIKO veiklos

—Vykdamosios Tarybos Užsienų Tarybos valdytojas dr. P. Karvelis rugsėjo 10—12 d. lankėsi Vokietijos Užsienų Reikalų ministerijoje Bonoje. Taip pat jis buvo keliuose parlamento posėdžiuose. Ta proga jis padarė keletą vizitų aukštesniems valdžios pareigūnams ir parlamentarams. Dr. V. Karvelis yra prašytas V. Vokietijos parlamentui pateikti Lietuvos reikalais įvairios dokumentacinės medžiagos.

—Rugsėjo 23 d. įvykusiam VLIKO posėdyje Vykdamosios Tarybos pirmininkas K. Zalkauskas padarė platų pranešimą išdėstydamas Vykdamosios Tarybos veikimo gaires. Tarp kito jis pareiškė: Akivaizdoje didžiulios mūsų tautos nelaimės, kuri išliko mūsų tėvų žemėje, tarpusavio ginčai ir rietenos, eikvojimas jėgų ardančiam, o ne konstruktyviam darbiui yra tikra nuodėmė prieš kenčiančius brolius ir seseris Lietuvoje.

—Vilko pirmininkas pasuntė prof. Mykolui Biržiškai 70 metų sukakties proga sveikinimą su linkėjimais.

—Strasburge veikiančios Laisvosios kolegijos studentų inspektorius pareigoms yra paskirtas dr. J. Grinius iki šiol Vlike atstovavęs Katalikų darbo federaciją.

Dr. J. Grinius lietuvių katalikų spaudoje yra daug rašęs įvairiais katalikų ideologijos klausimais. Jis neturėdamas galimybės kitur emigruoti iki šiol gyvena V. Vokietijoje.

Dabar Vlike vietoj dr. J. Grinius Darbo Federaciją atstovaus J. Kairys.

—Bad Kreuznach, V. Vokietijoje įvyko veikiančių lietuvių darbo kuopų karininkų suvažiavimas. Suvažiavime svečiai dalyvavo Vykdamosios Tarybos pirmininkas K. Zalkauskas ir M. Brakas. Inž. J. Augustaitis yra lietuvių darbo kuopų ryšininkas prie amerikiečių vyr. štabo. Jis suvažiavime padarė platų pranešimą apie lietuvių išlikimą.

42 naikintojai skrenda Korėjoj

PASIPILDĖ KURĄ ORE

HONOLULU, Havajai. Nauja Amerikos sprausminių naikintojų eskadra iš 42 lėktuvų perlėkė Ramūjį vandenyną ir pasiekė Havajus.

Lėktuvai pakilo iš Travis bazės Kalifornijoje. Kurą pasipildė ore iš patruliuojančių "skraidančių benzino stočių".

Lėktuvai yra skirti Korėjos frontui, kur aviacija per pastaruosius 3 mėnesius padidėjo 50 naušimčių ir vis dar didinama, kaip pranešė sekr. Finletter.

Kita tos pačios eskadrilės dalis iš 33 lėktuvų išskrenda iš tos pačios Travis bazės šį pirmadienį.

STEVENSONS EINA BAZNYGON. — Gub. Adlai E. Stevenson, demokratų prezidentinis kandidatas, šaltą rytą nuėjo į Pirmąją Presbyterijonų bažnyčią Springfielde, Ill., ir priėmė komunią. Gub. lydima jo sesers Mrs. Elizabeth Ives ir jos vyro Ernest.

Vėliausios žinios

—Valstybės sekr. Acheson, atsakydamas į klausimą, ką jis mano apie komunistų kongreso užsipuolimus Kremlį prieš Ameriką, pareiškė, kad politbiuras stiprina savo pastangas atskirti Ameriką nuo jos vakarinių sąjungininkų.

—Egipto diktatorius gen. Naguib, neseniai pareiškęs, kad anglai turi išsinešdinti iš Suez kanalo zonos, pasisakė už Egipto — Anglijos savitarpinę sutartį.

—Sen. Nixon, respublikonų kandidatas į viceprezidentus, reikalauja panaikinti tuos Jaltos susitarimus, kuriais remiantis laisvos tautos pateko komunistų priespaudon.

—Gagliari, Sardinijoje, policijai susirinkus švesti savo dieną ir paraduoti, plėšikai apipšė 250 keliautojų.

—Buvęs nacių gen. Schaefer palidėjo Koelno teisme, kad vokiečiai 1939 m. rugpiučio 31 d. patys padegė savo muitinės namus Lenkijos pasienyje, kad tuo remiantis galėtų paskelbti, jog lenkai užpuolė Vokietiją ir pradėti II pasaulinį karą.

—NATO vyr. armijos vadas gen. Ridgway išėjo pasaulį netikėti Kremliaus valdovų kalboms, jog sovietai nenori karo.

Naujas Čekoslovakijos ambasadorius JAV

PRAGA. — Prezidentas Gottwald paskyrė Dr. Karel Petazelka naujuoju ambasadorium Jungtinėms Valstybėms.

Pastarasis ambasadorius Dr. Prochatzka, atvykęs į Washingtoną 1951 m. rudenį, buvo netrukus atsauktas ir dingo paslaptinomis aplinkybėmis, leidžiančiomis manyti apie jo likvidavimą. Jo brolis gen. Prochatzka, buvęs armijos štabo viršininkas, buvo taip pat areštuotas.

—George Kennan, JAV ambasadorius Maskvoje, kurį sovietai pareikalavo atšaukti, atvyko iš Šveicarijos į Frankfurtą. Jis vyksta į Washingtoną.

Sovietai siūnia didžiausią gaują į JT suvažiavimą

Delegacijai vadovaus Višinskis

NEW YORKAS. — Į ateinančią JT visuotinį susirinkimą, prasidedantį New Yorke spalio 14 d., sovietai siūnia pačią didžiausią delegaciją su savo rinkimais demagogais ir obstruktoriais, tuo tarpu kai Amerikos delegacija susidėsianti iš susidėjęusių ir pavargusių diplomatų.

—Už Izraelio vėliaus paniekinimą arabais iš Vakarinių Galilėjos gavo vienus metus kalėjimo. Arabas išplėšė vėliavą su Dovydo žvaigždė iš žyguojančių arabų skautų ir sutrypė komjomis.

—Komunistinės Kinijos piratai, turį du patranklaivius, užpuolė anglų prekinį laivą "Inchislay", 1791 t., ir nusivilkio į Wenchow uostą. Ten jie iškrovė laivo prekes, viso 600 tonų, ir po to leido laivui plaukti į Hong Kongą.

—Kraujo trokštą ispanų žiuravai Barcelonoje turėjo malonų vaizdą, kai įnirš bulius priešmeigė prie sienos Amerikos ispanų matadorą Salą ir paleido jam vidurius. Sala netrukus mirė. Bullius žuvo nuo kito matadoro ieties.

—Rytinė Vokietijoje amnestuota 1590 nacių nusikaltėlių, 1,022 kaliniams žymiai sumažintos bausmės. Naciams amnestuoti buvo išleistas specialus prez. Pick aktas.

—V. Vokietijoje karui pasibaigus iki šio laiko žuvo 6,000 žmonių, tarp jų didelė dalis vaikų, nuo užsilikusiu ginklu ir sprogtamosios medžiagos. Vyriausybė yra išleidusi \$4 mil. šiems pavojingiems daiktams ieškoti ir sunaikinti.

—Anglų žvejų laivas "Norman" 629 t. nuskendo su 21 vyru netoli Grenlandijos. Iš žmonių tik vieną išgelbėjo norvegų garlaivis "Poseidon", plaukęs į Bergėną.

—SSSR prezidentas Švernink atvyko į Rytinę Vokietiją. Tai yra pirmas Sovietų Sąjungos prezidento pajudėjimas iš savo būstinės į satelitinę šalį.

—Maskvos Izvestija, norėdama pateisinti komunistų visišką pralaimėjimą Japonijoje, pranešė, kad japonų balsuotojus Amerika nupirkusi už \$17 mil. Tokią sumą išleidę per parlamentą rinkimus JAV ambasadorius Murphy.

JT gvardija

NEW YORKAS. — Trygve Lie, Jungtinių Tautų gen. sekretorius, kreipėsi į JTO narius, ragindamas sudaryti Jungtinių Tautų legioną iš įvairių tautybių žmonių.

Gvardija, kuri iš pradžių susidėjo iš 60,000 vyrų, padėtų JTO nariams apsiginti nuo agresorių.

TRUMPAI IŠ VISUR

—Suomių muitininkai pagavo Helsinky 4 pirklis su 13,000 kontrabandinio spirito, įgabento iš Lenkijos. Ligi šiol Suomija būdavo kontrabandinio spirito eksportininkė į Švediją (ten gėralai normuojami), bet dabar komunistinė Lenkija patiekia dar pigesnio spirito ir pačiai Suomijai.

—Prancūzų komunistų vadai Andre Marty ir Tillon buvo pašalinti iš sekretoriato ir politbiuro partijos pirmininkui Thorez pareikalavus. Thorez ruošiasi grįžti iš Maskvos į Paryžių ir nori pašalinti jo politikos opozicionierius. Sovietai buvo anksčiau vieną kreiserį pavadinę Andre Marty vardu, bet dabar pakeitė.

—V. Vokietija paskyrė arabų pabėgėliams iš Palestinos \$25,000. Sirijos konsulas Koelne pareiškė, kad tai yra Vokietijos draugiškas žygis, tačiau vargu tuo bus galima nuraminti arabų nepasitenkinimą Vokietijos pasizadėjimui mokėti Izraeliui reparacijas už žydų persekiojimus Hitlerio laikais.

—JAV amnestavo nacių nusikaltėlių Franz Alfred Six, nužudytą po karo 20 metų kalėjimo už žiaurumus esant jam aukštu SS pareigūnu. Jis be to buvo užsienio politikos fakulteto dekanas Berlyno universitete.

—Už Izraelio vėliaus paniekinimą arabais iš Vakarinių Galilėjos gavo vienus metus kalėjimo. Arabas išplėšė vėliavą su Dovydo žvaigždė iš žyguojančių arabų skautų ir sutrypė komjomis.

—Komunistinės Kinijos piratai, turį du patranklaivius, užpuolė anglų prekinį laivą "Inchislay", 1791 t., ir nusivilkio į Wenchow uostą. Ten jie iškrovė laivo prekes, viso 600 tonų, ir po to leido laivui plaukti į Hong Kongą.

—Kraujo trokštą ispanų žiuravai Barcelonoje turėjo malonų vaizdą, kai įnirš bulius priešmeigė prie sienos Amerikos ispanų matadorą Salą ir paleido jam vidurius. Sala netrukus mirė. Bullius žuvo nuo kito matadoro ieties.

—Rytinė Vokietijoje amnestuota 1590 nacių nusikaltėlių, 1,022 kaliniams žymiai sumažintos bausmės. Naciams amnestuoti buvo išleistas specialus prez. Pick aktas.

—V. Vokietijoje karui pasibaigus iki šio laiko žuvo 6,000 žmonių, tarp jų didelė dalis vaikų, nuo užsilikusiu ginklu ir sprogtamosios medžiagos. Vyriausybė yra išleidusi \$4 mil. šiems pavojingiems daiktams ieškoti ir sunaikinti.

—Anglų žvejų laivas "Norman" 629 t. nuskendo su 21 vyru netoli Grenlandijos. Iš žmonių tik vieną išgelbėjo norvegų garlaivis "Poseidon", plaukęs į Bergėną.

—SSSR prezidentas Švernink atvyko į Rytinę Vokietiją. Tai yra pirmas Sovietų Sąjungos prezidento pajudėjimas iš savo būstinės į satelitinę šalį.

—Maskvos Izvestija, norėdama pateisinti komunistų visišką pralaimėjimą Japonijoje, pranešė, kad japonų balsuotojus Amerika nupirkusi už \$17 mil. Tokią sumą išleidę per parlamentą rinkimus JAV ambasadorius Murphy.

AMERIKA VALDOMA HITLERIŠKOS VYRIAUSYBĖS, — SAKO MALENKOV

Komunistų kongresas prasidėjo grasymu
Vakaram

MASKVA. — 19-tame komunistų partijos kongrese politbiuro kalbėtojai Molotovas ir Malenkovas, Stalinui sėdint, drąsino suvažiavusius partijos atstovus raudonosios armijos nenugalimumu, kartu kurstydami dalyvius prieš Vakarų valstybes, ypač Ameriką.

Acheson nuslėpęs dokumentus apie sovietų žiaurumą

Buvo įteikta 400 įrodymų apie komunistų barbarizmą

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės sekretoriui Achesonui metamas dar vienas kaltinimas nedabojimu prokomunistinių gaivalų jo įstaigoje, kur nuslėptais dokumentais, kompromituoją Sovietų Sąjungą ir jos satelitus.

Vidurio Europos tyrinėjimo institutas, remdamasis 500 pabėgusių iš komunistų nagų ar paleistų amerikiečių ir užsieniečių, buvo surinkęs medžiagos apie sovietų prievartos, teroro ir genocido veiksmus užimtose šalyse. Valstybės sekretoriaus pavaduotojui gen. Hilding pranešant, institutas pažadėjo savo tyrinėjimo duomenis suteikti Valstybės departamentui.

Instituto prezidentas Uhlenhorst savo laiške Achesonui su nusistebėjimu klausia, kodėl tik maža dalis iš pasiųstų 400 dokumentų apie sovietų terorą buvo paskelbta. Laikai, kada Amerika elgėsi su sovietais užsėdėjusi šilkinės pirštinės, yra pasibaigę ir tauta turi žinoti tikruosius faktus apie sovietų sistemą, sakoma minėtame laiške.

Minėtos organizacijos įsitikinimu, Valstybės departamente turi būti žmonių, suinteresuotų tokių sovietams nenaudingų dokumentų slėpimu.

Aršios kautynės tarp JV marinių ir kinų Korėjoj

Komunistai atlaikė JT puolimus

SEOUL, Korėja. — Amerikos mariniai šešius kartus puolė susitelkusius kinų komunistus, norėdami atsiiinti svarbią aukštumą vakariniam frontui, tačiau pirmadienis jiems pergales neatnešė.

Aukštuma penktadienį perėjo į komunistų rankas. JT kovotojai per sekmadienio kovas pasiekė aukštumos pakraščius, bet sustojo dėl didelės priešų užtvėrimos ugnies.

Į kautynių vietą buvo pasiųsti Amerikos lakūnai, kurie teisia priešų įsitvirtinimų naikinimą sprogtamosiomis ir padegamosiomis bombomis. Kiti JT lėktuvai, pakilę iš lektuvnešiu, apmėtė bombomis komunistų telkinius rytiniame pakraštyje pietus nuo Wonsano uosto. Iš trijų lėktuvnešiu buvo pasiųsta 263 lėktuvai.

—Savo vyriausybės spaudžiamas, atsistatydino iš Egipto vafdistų partijos pirmininku Nahas Paša, buvęs ministeris pirmininkas.

Molotovas, kongreso pirmininkas, savo atidarymo kalboje išvedžiojo, kad gali ateiti diena, kada karas bus neišvengiamas, jei karo kurstytojai savo melais nustels žmonių mases. Amerika pradėjusi dar smarkiau ginkluotis ir kelti isteriją, norint sukelti naują pasaulinį karą.

Ginkluojasi prieš galimą Amerikos ataką

Kongreso propagandiniu kalbėtoju buvo partijos gen. sekretorius Malenkovas. Savo penktos valandos užtrukusioje kalboje jis taip pat daug vietos skyrė Amerikos vadovaujamam vakariečių apsiginklavimui. Sovietų Sąjunga užtat ir toliau didinsianti savo karines pajėgas, kad galėtų apsiginti nuo galimo Amerikos užpuolimo.

Rusija nebijanti karo, nes jokia pasaulio galybė jos nenugalėsianti, kalbėjo Malenkovas. Tačiau būtų geriau, kad būtų galima apsieiti be karo. Kapitalistinė ir komunistinė sistema, jo žodžiais, galėtų gyventi šalia viena kitos.

Vaizdavo vargingą gyvenimą Amerikoje

Malenkovas nupasakojo Amerikos gyventojų "vargus". Čia esama 3 milijonai bedarbių ir apie 10 milijonų tik pusiau dirbančių, nežiūrint karinės konjunkcijos, įtikinėjo jis kongreso dalyvius.

Jis piktingai Amerikos užsienio politikai, siekiančiai apjuosti Sovietų Sąjungą karinėmis bazėmis ir verčiančią kitas Vakarų valstybes vesti tokią pat nedraugišką sovietams politiką. Gi Rusija nenorinti niekam jėga įpiršti nei savo ideologijos, nei savo sistemos.

Kongresui skiriama daug reikšmės

Paskutinis SSSR komunistų partijos kongresas buvo suauktas 1939 metais.

Per tą laiką Sovietų Sąjungą valdė 13 politbiuro narių su Stalinu priešaky. Atrodo, kad ir ateityje tie patys valdys, tačiau jiems atėjo į galvą pasivadinti kitu vardu. Politbiurą numatyta pavadinti prezidiumu.

Į kongreso prezidiumą, kurį reikia skirti nuo numatyto CK prezidiumo, buvo išrinkta 16 narių, tarp jų ligšiolinio politbiuro nariai. Kongrese dalyvauja apie 1,500 komunistų partijos atstovų ir keletas šimtų užsienio komunistų atstovų. SSS kompartijos yra 6,882,000 narių.

Kinų partizanai atėmė 2 salas

HONK-KONGAS. — Antikomunistiniai partizanai, remiami tautinės Kinijos ginkluotų motorlaivių, išstūmė kinų komunistus iš dviejų salų.

Jos vadinasi Nanpeng ir Chunpen, Fukien provincijos pakraščiuose.

"VIEŠPATIE, MAŽIAU TRIUKŠMO, DAUGIAU ŠVIESOS"

Šiais vaiko maldos žodžiais, kaip rašo Dr. A. Juška "Drauge", prezidiumo pirmininkas Dr. A. Damašis pradėjo Lietuvos Fronto, Clevelande, suvažiavimo darbus.

Iš suvažiavimo aprašymo visuomenė sužinojo, kad suvažiavimas įvyko L. Fronto išstojimo iš Vliko, tuo pat metu Vliką, kurį išstodamas apšmeižė ir suniekino, teigiamai įvertino ir konstatavo galimybę Vlikan sugrįžti, jei bus išpildytos šios sąlygos: "jei kiekviena grupė skirs ne tokį atstovą, kuris nėra tam aukštam postui paruoštas... o išrinkti patį geriausią, stipriausią, jei laicistinių grupių koalicija skleis savo spaudos puslapiuose tik tokius kaltinimus LF atstovui, kurie yra pagrįsti ir įrodyti; LF pripažins teisę VT (Vykdombai Tarybai) duoti tokį atstovą, kuris partijos sprendimu yra pats geriausias, pajėgiausias".

Iš tikrųjų, Viešpatie, mažiau triukšmo, daugiau šviesos! Iš Vliko pasitraukdami jį aptersė, bet kartu jį teigiamai vertina! Savo sugrįžimui stato sąlygas, bet juk LF-tą sugrįžti Vlikan nieks nepraso! Priešingai, Vlikę pasilikusios grupės ir lietuvių visuomenė, berods, kratosi tokių paukščių, kurie teršia savo lizdą... Stato sąlyga, kad Vlikas pripažintų tokį atstovą, kuris partijos sprendimu pats geriausias, o pasisako prieš dabartinį Vykdomosios Tarybos pirmininką, kurį partija parinko ir kuris turi Vliko pasitikėjimą. Išėina, kad tas principas, kad partija parenka savo atstovą, turi būti taikomas tik Lietuvos Frontui. Atseit, L.F-tas yra vienintelė partija turinti teisę pasirinkti savo ir kitų partijų atstovus. L. Frontui, atrodo, demokratiniai principai neegzistuoja. Jie daugumos nusistatymo nepripažįsta. Jie nori diktuoti kaip apie juos turi rašyti spauda, spręsti kas yra pajėgus ir pasirošęs atsakingom pareigom. Frontininkai neapsieina, kaip paprastai, nediskreditavę ir kitų asmenų. Pvz. jie dabartiniam Vliko VT-bos pirmininkui primeta neigiamą nusistatymą prieš rezistencines grupes. Atseit, prieš L. Frontą, o gal ir vadinamą rezistencinę santarvę? Bet dėl pastarosios ir Lietuvos Frontas buvo griežtai neigiamai pasisakęs. Iš kitos

pusės, vadinama rezistencinė santarvė puola ir neigia Lietuvos Fronto rezistentus. Išėina, kad priviso labai daug rūsijų "rezistentų", kurie lietuvių tautos rezistencijos reikalus nori paversti įvairių partijų perėjimų tarpusavio rietenų daiktu. Laikas būtų tokiems "rezistentams" apsigalvoti ir liautis krėsti išdaigas rimtuose tautos reikaluose.

Visuomenė gerai žino ir supranta, kad tremtyje kiekvienas lietuvis, kuris kuo nors prisideda prie vedamos išlaisvinimo kovos — yra rezistentas. Visuomenėje rasime tūkstančius tylių, kuklių, nesvaiojančių apie ministerijų kėdes darbuotojų, kurių darbai atsveria visas barščiančias rezistencines santarves ir frontus. Taip, be abejonės, supranta rezistencijos darbą visa lietuvių visuomenė, Vlikas, Amerikos Lietuvių Taryba ir dabartinis Vliko Vykdomosios Tarybos pirmininkas prof. K. Žalkauskas.

Teisingai rašė "Drauge" tautietis Dr. H. Lukoševičius, kad — diržų jums reikia, ponai "rezistentai".
Antanas Salinis

New Jersey valstybės lietuvių žiniai

New Jersey Valstybės Laiknasis Organizacinis Lietuvių Bendruomenės Komitetas šių metų spalio 26 d. šaukia visuotinį New Jersey valstybės lietuvių suvažiavimą. Suvažiavimas prasidės pamaldomis 10:30 val. ryto šv. Trejybės bažnyčioje, 207 Adams St., Newark. Trečią val. po pietų lietuvių šv. Jurgio draugijos salėje, 180 New York Ave., Newark, suvažiavimo atidarymas.

Suvažiavime dalyvaus Amerikos Lietuvių Bendruomenės Centro vadovybės nariai ir supažindins dalyvius su bendruomenės reikalais.

Suvažiavimo reikalai labai svarbūs. Visos organizacijos kviečiamos atsiųsti savo atstovus, o kurios nespės atstovų išrinkti, tai kviečiame atvykti organizacijų valdybų narius ir veikėjus. Visą lietuviškąją visuomenę ir visus žmones kviečiame kuo gausingiausiai į suvažiavimą atsilankyti.

—New Jersey Valstybės LBLO-nis Komitetas.

Balfas ir Lietuvių Vasario 16 Gimnazija

L. V. 16 G-ja nuoširdžiausiai dėkoja visiems savo rėmėjams, o ypačingai — gausiems Rėmėjų Būreliams, kurių įsisteigė jau 123! Per 2,400 tautiečių užjuosiuose įsijungę į nuolatinę Gimnazijos talką. Gimnazijoje ir jos parengiamosiose klasėse, kurioje ruošiamas prieaiglis į gimnazijos pirmąją klasę, šiandien mokosi 150 berniukų ir mergaičių. Šiomis dienomis atvyksta dar keletas naujų. Netrukus jau visi moksliviai, Gimnazijos ir Parengiamosios Klasės mokiniai, turės savo globėjus.

Rėmėjų Būreliams siunčia Gimnazijai pinigų įvairiais keliais. Vieni iš tų kelių Gimnazijai padėties, kiti mokslivai, Gimnazijos ir Parengiamosios Klasės mokiniai, turės savo globėjus.

USA veikiantieji L. V. 16 G. Rėmėjų Būreliai turi didžiausią pinigų persiuntimo kelių pasirinkimą: per Balfą, čekiais, laisvais, pašto perlaidomis arba per banką tiesiai Gimnazijai ir kt. Vasario 16 Gimnazijos Vadovybė nenori varžyti pačių rėmėjų pasirinktų pinigų persiuntimo kelių ir visuomet skelbė savo atsisakimuose, kad pinigų galima siųsti taip, kaip kam patogiau.

Balfas šiais metais parodė ypatingą susidomėjimą Gimnazija. Čia šiais metais net keturis kartus atsilankė Balso Pirmininkas kan. dr. J. B. Končius, susipažino iš arti su Gimnazijos vadovybe, mokytojais, moksleiviais ir gyvenimo bei darbo sąlygomis, taip pat jo pastangomis ir patvarkymais Gimnazija gavo iš Balso didelį kiekį įvairių maisto produktų, drabužių ir kt. daiktų. Kan. dr. J. B. Končius pareiškė, kad Balfas įvertina L. V. 16 G. reikšmę ir svarbą lietuvių tautai, o todėl ir ateityje pasiryžęs visokeriopai ją remti. Kad toji Balso parama būtų dar sėkmingesnė, Balso Pirmininkas kan. dr. J. B. Končius išreiškė mintį, kad L. V. 16 Gimnazijos ir Balso bendradarbiavimas ateityje būtų dar artimesnis pačios Gimnazijos naudai. Savaiame suprantama, Gimnazijos vadovybė su džiaugsmu tą mintį priėmė, nes nuo artimesnio ir nuoširdesnio bendradarbiavimo su J. A. Valstybėse veikiančiomis organizacijomis didele dalimi priklausys ir L. V. 16 G. geresnė ateitis, o Gimnazija norėtų gyvuoti ir ruošti mūsų jaunimą Laisvai Lietuvai ne tik šią dieną ar šiuos metus, bet taip ilgai, kol galima bus ją pereikti į laisvę atgavusią tėvynę arba kol tik pakankamai bus savo jaunimo tremtyje.

Šia proga L. V. 16 Gimnazija, būdama labai dėkinga Balso Pirmininkui kan. dr. J. B. Končiui už jo parodytą iniciatyvą, džiaugiasi ir sveikina visą Balso Vadovybę už pareikštus glaudesnio bendradarbiavimo norus ir pažadėtą visokeriopą paramą. Tam bendradarbiavimui sustiprinti L. V. 16 Gimnazija pirmuoju savo žingsniu kreipiasi į visus Gimnazijos Rėmėjų Būrelius, kviesdama surinktuosius Gimnazijai pinigų siųsti L. V. 16 Gimnazijai per Balso Centrą.

105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Balso Pirmininkas kan. dr. J. B. Končius užtikrina, kad ateityje pinigų persiuntimas Gimnazijai bus pagreitinamas, neilgiant, kol susidės jų didesnės sumos, ir Gimnazija, kaip ir dabar, galės nedelsdama pakviuoti pinigų gavimą siuntėjams.

Kviesdama Rėmėjų Būrelius ir kitus rėmėjus siųsti pinigų per Balfą, Gimnazija nenori pažeisti atskirų Rėmėjų Būrelių parodytos iniciatyvos nei sudaryti tuo kam nors apsiunkinimų ar nepatogumų, o todėl nepaneigs ir kitų kelių pinigams siųsti. Gimnazijos vadovybė tik nori atsiekti artimesnio bendradarbiavimo su JAV lietuvių organizacijomis, pirmiausia su Balfu, nes yra įsitikinusi, kad tik sujungtomis jėgomis dirbant galima pasiekti geriausių darbo vaisių.

Tad vieningomis jėgomis į darbą lietuvių bei išlaikyti! Lietuvos Vasario 16 Gimnazija

JAU ŠALTA

Rekordinis šaltis spalio 6 d. čia buvo užregistruotas 2 val. ryta. Temperatūra siekė tada 28 laipsnius. Per 75 m. tokios žemos temperatūros nebuvo Chicagos istorijoje.

ON SWEDEN'S PAGALIAU! NAUJAS ISRADIMAS
REUMATIZMO ir ARTHRITIS
AMERPOL Tablets... Amerpol sustabdo pažeidžiantį skausmą tuojau! Greitai pašalina skausmą nuo raudonųjų dėgusių kelių, pirštų, rietkalių, pečių sanarių, ir skaudančių, nelankstų raumenų. Pripažinti įžymių gydytojų ir ligonių. Dėl pagalbos nuo jės kankinančių skausmų neatidėliokite. Pasiųskite \$4.00. Už 100 tablečių \$3.50 ir 50c. už persiuntimą.
THE STAR PHARMACAL CO., Dept. L, 957 No. Ashland Ave., Chicago 22, Ill.
Bus prisiųsta jums tuojau

ALBERT'S numuša baldų kainas!
Žmonės pasakoja, jog buvo laikai kada už doleri galima buvo pirkti daug daugiau kaip šiandien! Todėl mums tikrai malonu pakauti šiuos baldus, kurių kainas neįmanoma padvigubinti, šiomis kainomis, kurios buvo "anis gerais laikais". Užėikite šiandien pat ir isitinkinsite!

DIENA SOFA
NAKTI - LOVA
Sofa-Lova Miegojimui
Sukonstruota iš sunkiųjų spyruoklių ant puikaus darbo rėmų. Parinkta iš dirbtuvių kas spalvingiausia ir praktiškiausia. Jūs turėsite daug daug metų džiaugsmo ir patogumo, nupirke viena iš pavazduotųjų pavyzdžių. Sofos-lovos su aukštesnėmis atramomis.
Abiejų kainos po \$38.00 Nereikia įmokėti

LIETUVIS STANLEY RIMKUS, VEDEJAS
Albert's FURNITURE & APPLIANCES
2318 ROOSEVELT ROAD ½ bloko į rytus nuo Western Ave.
Atdara kasdien 9 iki 6, pirmad. ir ketv. vak. Sekmadienį 11 r. iki 5

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Ivairiems pervežimo ir vilkimo darbams šaukite Bishop 7-5451 arba pasimatykite su **FRANK VOZNAK**
Specialistas vilkti ežerą
2452 So. California Avenue
Chicago 8, Illinois

Ivairių tirmų geriausias kokybės **Televizijos ir Radijo Aparatai**
DIDELĖ NUOLAIDA
GARANTIJA, IŠSIMOKĖJIMAI
DAINA TELEVISION
sales - service
3120 S. Halsted - DA-6-6887

Pervežu baldus
Chicagoje ir iš tolmesnių vietų **TURIU ILGĄ PATYRIMĄ**
Juozaus Naujokaitis
6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone: WALbrook 5-9209

Lietuvių Krautuvėje Didelis Pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikams
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai tuojau pristatoma.
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEley 3-4711
Atidaryta sekm. nuo 11 iki 4:30.

Budriko Krautuvė

NAMAMS RAKANDAI
visų geriausių išdirbysčių:
Radijos, Televizijos, Šaldytuvai, Skalbiamos Mašinos, Siuvamos Mašinos, Jewelry už žemesnes kainas kaip kitur ir ant lengvų išmokėjimų.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-9542

Krautuvė atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki vėlmos. Nedėliomis — uždaryta.

Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vak. iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

NAUJA GYDUOLĖ
Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutų, uogų, šaknų ir lapų, ji yra vartojama nuo visokių nervų ligų ir nerviško galvos skaudėjimų, nuo šaltųjų ir ytiško slėpumo, greitą pavargimo, gers nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikumų — istvermingas maistas ir stimuluojantis tonikas. Nežinant kokią ligą sirgtumėte, šitame mišinyje yra pasiprinamų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$3.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00. Prisiūniamas į namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kHz.

Kašdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas Pirmadienį nuo 7:30 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVISKOS VAKARUSKOS
Tel. HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Kiekvienas privalo taupyti geresnei ateičiai
Kad rūpesčiai ateitimi būtų mažesni, reikia taupyti saugioje įstaigoje
Taupykite Standard Federal Savings & Loan Association — saugiausioje taupymo įstaigoje

Turtas — \$30,000,000.00
Atsargos Fondas — \$3,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIRginia 7-1141

...PROOF YOU CAN SEE
of extra values at every price in **THE NEW DU MONT**

See the proof in the finer picture... in the clearer sound, in the better design and extra strength of DuMont cabinets. See the proof in built-in features at no extra cost. Extra values!

DuMont de Luxe NEWBURY... with built-in drawer for optional record player... offers added pleasure from the great DuMont sound system. 21-inch rectangular DuMont tube. Modern cabinet of fine mahogany or lined oak veneers.

DU MONT QUALITY
Teleset' prices now begin at \$199⁹⁵—

SEE MAJOR LEAGUE FOOTBALL AT THE STADIUM! IF YOU CAN'T, THEN SEE IT ON DU MONT TELEVISION!

TELEVIZIJOS
LENGVAIS IŠMOKĖJIMAI

Jums visados apsimokės pirkti televizijos aparatą iš patyrusios, sąžiningos krautuvės — iš **BUDRIKO**, kur yra užlaikoma 3 metų mechanikai ir kur Televizijos pasiduoda geriausių išdirbysčių nauji modeliai su pilna garantija.

Priimame mainais jūsų radiją, gramofoną, armoniką, pianą ir duodame didelę nuolaidą.

Jeigu jūsų TV neveikia, patefonuokite Victory 2-9542, Budriko mechanikas jums sąžiningai sutaisys.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Krautuvė atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki vėlmos. Nedėliomis — uždaryta.
Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

Taupymo Šaskaitos Apdraustos
Dividendai Kas Pusė Metų

CITIZENS FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1542 South Halsted Street
Chicago Heights, Illinois
Telefonas: SKYLINE 4-4700

ŠIS TAS IŠ WYOMING KLONIO

WILKES-BARRE, PA.—Apie mėnuo laiko atidarė ofisą naujas daktaras, būtent Jean Kweder-Kvederaitė. Jos ofisas yra adresu 315 E. Northampton St., tel. 4-6205. Ji labai gabi. Baigusi kolegiją su "Bachelor of Science" laipsniu, sėkmingai taip pat baigė Hahnemann Medical College, kuri suteikė jai medicinos daktaro diplomą. Scranton State Hospital tarnavo internu ir metus laiko tarnavo Wyoming Valley Hospital kaipo "resident physician" ir perėjo tos ligoninės visos klinikas.

Ji yra linksma būdo ir labai maloni.

Gimusi ir augusi Shenandoah, Pa. Abudu jos tėvai priklausė SLA. Ji irgi įsirašė į Susivienijimą. SLA 115 kuopa priėmė ją už daktarą kvotėją. Wilkes-Barre mieste, Heights dalyje buvo reikalingas lietuvis daktaras. Dr. Kweder bus sėkminga gydytoja. Ji specializuojasi ne tik suaugusių, bet ir vaikų ligose bei daro visokias operacijas.

Kurie pacientai buvo pas ją, visi patenkinti. SLA 115 kuopa linki jaunai daktarei geriausio pasisekimo.

Rugsėjo 4 d. Veterans' ligoninėje mirė Marė Povilaitienė-Godlewski, 31 metų, geru SLA prieteliu duktė. Ji buvo 115 kuopos narė. Tarnavo AVJ kariuomenėje už slaugę apie tris metus. Dalyvavo Prancūzijoje ir Vokietijoje keliuose mūšiuose su atžymėjimu. Iškilmingos militinės laidotuvės įvyko pirmadienį, rugsėjo 8 d. Iš tėvų namų, 300 E. Northampton St. buvo nulydėta į šv. Trejybės bažnyčią, o paskui į parapijos kapines, Bear Creek.

Reikia pažymėti vieną faktą. Gal tai buvo pirmutinis įvykis pas lietuvių katalikus. Buvo suaukota per 60 mišių kortelių, bet Povilaitėi nedavė nė vienos vietiniam lietuvių kunigui. Prieš pusantrų metų mirė jų duktė ir vietos lietuvių kunigas nepriėmė jos į parapijos kapines todėl, kad ji buvo ištekėjusi ne už krikščionio. Kada buvo nupirka žemė kapinėms, tai buvo daroma talka jų taisyčiai. Povilaitėi virė valgę tai talkai, vežė ten; taipgi vežiojo ir parvežiojo darbininkus. Visą laiką Povilaitis buvo stambiausias aukotojas bažnyčiai, o kai duklė mirė, nebuvo jai vietos kapinėse, o už tvoros. Povilaitėi už tai supyko — kunigui nedavė nei vieno mišiu, o išsiuntinėjo misijonieriams.

Per visą šį metų Kingstono lietuvių šv. Marijos parapija mini auksinį jubiliejų. Buvo rengiami visoki parengimai. Paskutinis parengimas įvyks sekmadienį, spalio 26 d. Ryte bus pontifikalės mišios, kurias atnašaus vyskupas Hafey. Mišios bus transliuojamos per radiją. Tos pačios dienos vakare bus didelis banketas ir šokiai American Legion name, 45 N. River St., Wilkes-Barre. Jubiliejaus proga pertaisyta klebonija nuo apačios iki viršaus ir aptaisyti bažnyčios bokštai. Pirmiau tą parapiją valdė komitetas, jiems susipykus — parapijonai pradėjo eiti skusti vyskupui. Atvyko vyskupas ir pasakė, kad mitingų daugiau nebus ir kad kunigas yra parapijos bosas. Se-

pus, vos tik 50c., už kuriuos duos ir blynų. Bus ir šokiai.

Kun. M. Valatka rengia didelį koncertą sekmadienį, spalio 19, Junior High School auditorijoje, No. Main Ave., Scranton. Dainuo žymiausias lietuvių pažibus Anna Kaskas ir Brazilis, abu Metropolitan operos solistai. Įėjimas \$1.00. Užsimoka juos išgirsti. —T. Precivnas.

Kyla ežero vanduo

Yra pastebėta, kad Michigan ežere pradėjo smarkiai kilti vanduo. Štai per tris pastaruosius metus ežero vanduo pakilo per tris pėdas. Padarytos cementinės krantinės žemutinis žiedas jau vietomis susilygino su vandeni. Dabar ežerui smarkiau bangaujant, jo vanduo dažnai užsema paežerio plentą tarp

29—47 gatvių. Tuo būdu čia susikriko važiavimas automobiliais. Dabar tais sumetimais skubomis tame pačiame ruože, arčiau geležinkelio, daromas atšarginis plentas. Čia dirba kelios didžiosios žemkaskės ir kitos moderniems plentams tiesti mašinos.

Michigan ežero krantinė taip pat vietomis stiprinama, pake-

liama, kad audrų metu vietoje susilaikytų vanduo. Kartais rudeniop ir žiemos metu būva tokios didelės ir stiprios bangos, kad vietomis plaužia krantinę, joje įmūrytus didžiulius akmenis išverčia ir keičia pėdų nuosėdą tolyn. Dėl tų audrų Chicago miestas jau praeity turėjo nemažą nuostolių, tad dabar krantinė naujai stiprinama.

VILKAVISKIJE PIRMOJI KARO DIENA

(Tešinys iš 5-to pusl.)

lėjo du sužeisti vokiečiai. Rusai tą plotą apšaudė ir nebuvo galimybės sužeistuosius paimti. Vokiečiai paėmė iš ligoninės kelelų lietuvių tarnautojų ir įsakė juos būtinai parnešti. Iš užpakalio ejo ginkluoti vokiečių kareiviai, o iš priekio apšaudė rusai. Vokiečiai griežtai pareikalavo eiti pirmyn, rusai atidarė ugnį, ir gavosi liūdni rezultatai. Žuvo daktaras Račkauskas, felčeris Tarasovas ir vienai galeistingai sesutei peršovė rankos riešą.

Tuoju po pietų Vilniaus gatvės pakrašty, susirinkęs rusų kariuomenės būrys pradėjo apšaudyti vokiečių kariuomenę Marijampolės plente. Bet tas nelgali truko, nes vokiečiai tuoju juos išvaikė.

Vilkaviškis sunaikinamas

Vilkaviškio miestas vokiečiams jį užimant buvo dar labai mažai sunaikintas, tik vėliau jį rusai sudaužė. Apie 4 valandą po pietų rusai atidarė smarkią artilerijos ugnį, o mieste likusieji komjaunuoliai pradėjo padeiginti namus, ir netrukus visas miestas paskendo liepsnose. Gesinti nebuvo kam, ugniagesių namas sudegė, buvę sulaikyti ugniagesiai vėliau išbėgiojo, ir pagaliau prasidėjus baisiajai kanonadai visi bėgo iš miesto.

Birželio 23 dienos rytą miesto vaizdas buvo labai liūdnas. Visur tik griuvėsiai ir pelenų krūvos. Apie žydų sinagogą daugiausiai buvo mediniai namai, tai jų neliko nė žymės. Miesto centras išdegė, tik kur nekur liko apgriuvę mūrai. Gražioji Gedimino gatvė visa nudegus. Pietuose, Vytauto ir Kapų gatvėse, taip pat mažai sveikų namų liko. Bendrai paėmus visas miesto centras išdegė, liko tik pakraščiai. Miesto centre tik keli namai liko sveiki, ir tai tik tie, kuriuos vokiečių kareiviai saugojo ir niekas negalėjo prie jų prieti ir padegti. Tai buvusios rusų įstaigos, kurias vokiečiai įėję tuoju perėmė savo apsaugon, kad niekas negalėtų sunaikinti dokumentų. Dėl to, jeigu tik į tokius namus neklivuo artilerijos sviediniai, jie išliko sveiki.

Sudegė: evangelikų bažnyčia, žydų sinagoga, elektros stotis ir kooperatyvo "Žiedas" beveik visos krautuvės ir sandėliai. Kalėjimą padegė išbėgdami patys tarnautojai, prieš tai užrakindami kameras, kad sudegtų ir kaliniai. Abi katalikų bažnyčios, kunigų seminarija, vyskupų rūmai ir dvaras liko tvarkoj. Taip pat liko nepaliesta klebonija, vaistinė, "Giedros" salė, degtinės pilstytuvė, paštas ir papirusų fabrikas. Ligoninės ir naujai pastatytos mokyklos taip pat išliko. Tie visi pastatai, išskiriant bažnyčias, kleboniją ir vaistinę, buvo miesto pakraščiuose. Vilkaviškio gimnazija ir netoli įgulos bažnyčios naujai pastatytas Melniko namas, išliko nesužaloti. Miesto centre liko "Bijūno" klubas (ten buvo rusų saugumo įstaiga, kuriame apsisusto vokiečių karo komendantas. Alinsko namo rūšys buvo paverstas laikinuoju kalėjimu, į kurį sugrūdo sugaudytus komunistus. Taip pat liko nesunaikintos prie senosios turgavietės buvusios žydų krautuvių eilės, vadinamos "žydromiais", kuriuose rusai laikė karišką aprangą. Aplamai miestui buvo padaryti milžiniški nuostoliai.

Štai kokie "manevrai" vyko anuo metu Vilkaviškio mieste. V. Vytenietis

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GEBE

3—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—TUESDAY, OCTOBER 7, 1952

The Safest Roads You Can Ride On

- ★ MAKE the slickest road a safe road with the U. S. Royal Master's exclusive Royaltex Tread!
- ★ LET its 3,000 gripping edges give you winter skid protection and stopping power never known before!
- ★ STAY super-safe for twice as many miles — with the only renewable safety tread in the world!

NOW! For Your Present Tires!

We are allowing
from \$3 to \$13

on the purchase of new, winter-safe U. S. Royals.
U. S. Royal Master • U. S. Royal Air Ride • U. S. Royal De Luxe
plus generous allowances for your present tubes

U.S. ROYALS

World's Foremost Safety Tires

US ROYAL TIRES SERLIN TIRE CO. US ROYAL TIRES

1400 SO. MICHIGAN

Webster 9-2122

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atleikamus nuo pragyvenimo pinigų taupyti kas savaitė. Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, ILL.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Vt 9-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.L.C.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-4388

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų \$5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsienio kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams \$9.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išnešiotojus: \$1.25
Viena kopija 5c.
Savaitė 30c.
Mėnesiui \$1.25

Užsienio kaina:
Metams \$11.00
Pusei metų \$6.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-3500.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

"Trečiosios" Partijos

Amerikoje yra dviejų partijų sistema. Pastangos įkurti čionai stiprią trečią partiją, atskirą nuo demokratų ir republikonų, niekad neturėjo pasisekimo. Prieš 30 metų atrodė, kad Jungtinėse Valstybėse gali išaugti ir didelė organizuota jėgą socialistų partija, kai 1912 m. jos kandidatas į prezidentus Eugene V. Debs gavo netoli milijono balsų. Tačiau socialistų partija suskaldė bolševikai ir ji ėmė smukti. Didžiosios depresijos laikais ji buvo beatsigriebianti ir 1932 m. Norman Thomas gavo 885,000 balsų; bet po to dauguma socialistų ir jų šalininkų nuėjo talkon demokratams, pradėjusiems vykdyti didelių socialinių reformų programą — Naująją Dalybą (šita programa iš tikrųjų buvo beveik ištaisai paimta iš socialistų partijos).

Trečią partiją buvo isteigęs Theodore Roosevelt, suskaldydamas republikonus, bet jo "Bull Moose" partija įsitikino nieko nelaimėsianti ir po kelerių metų susivienijo su Senosios Gvardijos republikonais. Buvo bandyta 1924 m. sudaryti trečią partiją iš fermerių ir darbininkų unijų, vadovaujant pažangiam Wisconsin republikonui, vyresniajam La Follette'ui. Jisai gavo prezidento rinkimuose 4,823,000 balsų — 17 nuoš. visų balsų, paduotų tais metais; bet "elektorių" balsų jam teko tik 13 (iš Wisconsin valstybės). Neilgai trukus, La Follette'o Progresyvų partija iširo.

Kiti trečiosios partijos bandymai turėjo dar mažiau pasisekimo.

Paskutiniuose JAV prezidento rinkimuose, 1948 metais, daug triukšmo kėlė Henry Wallace'o Progresyvi partija, į kurią susimetė komunistai ir bendrakerėiviai, bet iš didelio debeso buvo mažas lietus. Wallace tesurinko tik truputį daugiau, negu milijoną balsų ir negavo nė vieno elektoriaus. Šiek tiek daugiau balsų gavo pietinių demokratų "valstybių teisių" partija (diksikratai), kurios kandidatas J. Strom Turmond laimėjo 39 atstovus elektorių kolegijoje. Bet pastovios politinės organizacijos šis fracinės kovos padarinys neturi ir šių metų rinkimuose "diksikratų" kandidato jau nebėra.

Tačiau ir šių metų rinkimuose bus daugiau, negu dviejų partijų kandidatų. Yra kelios smulkios partijos, kurios turi savo sąrašus.

Socialistų partijos sąrašą šiemet kandidatuoja, vietoje Normano Thomaso, advokatas Darlington Hoopes Jr., iš Reading, Pa. Jo vardas bus 20 valstybių balotuose. Dalyvauja rinkimuose dar ir senoji Socialist Labor partija, ir Socialist Workers' partija (trockistai).

Komunistai ir bendrakerėiviai dar nepalaidojo savo Progresyvių partijos, kurios kandidatas šiemet yra Vincent Hallinan, advokatas iš Kalifornijos, atlikęs kalėjime baumę už teismo paneikinimą. Jo vardas bus bene 35 valstybių balotuose.

Seniausia iš visų esančių partijų, Prohibicijos partija (turėjusi kandidatą jau 1872 m. rinkimuose) irgi dalyvaus. Gal būt, viename kitame steite bus išstatyti dar Vegetarijų partijos kandidatai ir Taikos partijos.

Kiek balsų gali gauti šios "trečiosios partijos"? Pereituose prezidento rinkimuose už visas trečiasias partijas balsavo 2,623,000 žmonių, t. y. 5 nuoš. visų balsuotojų. Šiemet neabejotinai balsuos daug mažiau. Gallupo Viešosios Opinijos Institutas apskaičiuoja, kad trečiųjų partijų balsai, sudėti į krūva, šiemet nesudarys 1 nuoš. visų paduotų balsų. Taigi faktiškai jie neturės jokios reikšmės.

Ne Viskas Buvo Tiesa

Kai iškilo viešuman, kad sen. Richard M. Nixon gavo per paskutinius dvejus metus \$18,235 pašalpos iš turtingų kaliforniečių sudėto fondo, tai republikonų kandidatas į viceprezidentus teisinio, jogei to fondo pinigais buvusios apmokamos jo specialios "politinės išlaidos" — kelionės, kalbų spausdinimas bei siuntinėjimas paštu ir t.t. Jisai sakė, kad dėl to "nė vieno dešimtuko" (not a dime) jisai nepaėmęs šitiems reikalams iš valdžios izdo.

Tačiau "N. Y. Times" korespondentas praneša, kad šių metų birželio mėn. buvo išsiuntinėta iš San Francisco 23,000 Nixono laišku be pašto ženklelių, panaudojant jo, kaip senatoriaus, "free postage" privilegiją. Šitą faktą pripažinęs ir kandidato manadžeris Murray Chotiner.

Vadinasi, ne viskas buvo tiesa, ką jisai sakė publikai.

APŽVALGA

OPOZICINĖS PARTIJOS JAPONIJOJE

Japonijos parlamento rinkimuose, kaip jau buvo čia rašyta, absoliučią daugumą laimėjo premjero Shigeru Yoshida liberalų partija — 240 iš 466 visų atstovų buto narių. Bet senajame parlamente, kuris buvo išrinktas 1949 m., šita partija turėjo 285 atstovus. Taigi ji prikašo 45 mandatus.

O visos opozicinės partijos, išimant komunistus, turėjo stambių laimėjimų. Progresyvi partija, kurios vadas Mamoru Shigemitsu buvo sėdėjęs kalėjime, kaip karo kriminalistas, pravedė 85 atstovus (vietoje 67, buvusių senajame parlamente). Dešinieji socialistai, turėję senajame parlamente 30 atstovų, dabar išrinko 57. Kairieji socialistai, turėję 16 atstovų, išrinko 54. Visų socialistų dabar bus atstovų bute 111. Nepriklausomųjų buvo 2, dabar bus 19.

Tik komunistai, turėję pirmiau 22 atstovus, dabar negavo nė vieno. Tai yra skaudžiausias politinis smūgis Maskvai Azijoje.

PLEPA

V. M. Klausutis-Čekanauskas-Chase "Am. Lietuvių" rašo:

"Rusijos marksistiniai socialistai su Karenskiu ir Miliukovu priešakyje nuvertė Caro valdžią revoliucijos būdu... Marksistai nesutarė, o kai

Leninas ir Trockis grįžo į Rusiją, jų tikslas buvo įvykdyti naują revoliuciją — nuverti marksistų valdžią. O Leninas buvo Karl Markso socializme, tikriaus sakant, komunizme labiau įdoktrinuotas negu jo oponentai — Karenskis ir Miliukovas bei kiti."

Aleksandras Kerenskis (o ne Karenskis) buvo dešiniojo socialistų revoliucionierių sparno vadas. Šita partija, kitaip vadinama socialistais liaudininkais, kovojo prieš marksizmą, atmescdamas Markso teoriją, kad socializmas tegali ateiti tiktaip po to, kai aukštą išsivystymo laipsnį bus pasiekęs kapitalizmas: kai išaugs stambioji pramonė ir, to pasekoje, darbininkų klasė ("proletariatas") pasidarys skaitlingiausia, geriausiai apsišvietusi ir geriausiai susiorganizavusi visuomenės dalis. Atmesdami šitą Markso teoriją, socialistai liaudininkai sakė, kad Rusijai nereikės laukti, kol išsivystys kapitalizmas, nes Rusijoje dar neišnyko kolektyviškosios žemės ūkyje — sočiausias bendruomenės ("obščiny") ir tereikia tik sukolektyvinti dirbtuves, kurių Rusijoje dar buvo nedaug, kad būtų pilnas socializmas. Rusija peršokiant per kapitalizmą ir parodysianti kelią į socializmą visoms tautomis.

Tiesa, Leninas 1917 m. pasi-savo šitą socialistų liaudininkų mokymą (kurį jisai seniau išjuokdavo, kaip nesąmonę!) ir nutarė "šokti į socializmą", ne-laukdamas, iki pribręs reikiama

mos sąlygos, bet Kerenskis tada jau buvo priešingas tokiam "šuoliui". Tačiau, atsikasęs nuo liaudininkų utopijos, Kerenskis niekad nepasidarė marksistas, o virto pažangiu liberalu.

Vadinti "marksistiniu socialistu" Miliukova, Rusijos konstitucionalistų demokratų ("kadetu") partijos lyderį, gali tik žmogus, kuris apie Rusijos politines partijas nieko neįmano. Miliukovas nebuvo nė socialistas. Carizmo laikais jisai stojo už konstitucinę monarchiją ir liberalizmą vidaus politikoje, o užsienio politikoje buvo imperialistas, reikalavęs dardanelų Rusijai.

Ar ne geriau būtų, kad Klaiutis-Čekanauskas-Chase liauti-plepėjęs apie tokius dalykus, apie kuriuos jisai neturi jokios nuovokos?

KO ČIA PYKTI?

Vartau "Vilnių" ir žiūriu, kad ji "Naujienu" redaktorių rengias nekryžiuoti. Esą, jis einaš prieš progresą. Mini rugsėjo 30 dienos "Naujienu" numerio pirmąjį puslapį, kuriame "Naujienu" redaktorius kišas pagalį ir progresą vežimo ratus. Susidomėjau. Susiėškojau tą numerį ir randu Volgos-Dono kanalo aprašymą, nurodant, kad vyriausias to kanalo kontraktorius buvo MVD (dabartinis čekos vardas).

Niekai negaliu suprasti, kas čia bloga ir kuo čia kaltas "Naujienu" redaktorius. Juk tai faktas, kad sovietinėj sistemoj visų didesniųjų darbų vykdymas ir priežiūra yra MVD rankose. Ji, ne kas kitas, parūpina tiems darbams vykdyti "savanorius"; prižiūri, kad jie išdirbtų nustatytas normas, kad iš jų išspautų paskutiniuosius jų darbo jėgos likučius. Tai kodėl gi jai nepripažinti tos kontraktoriaus garbės, kurią jį pilnai užsitarnavo kasant naująjį kanalą, tą pasaulio "stebuklą"? Už nuopelnus statant kanalą Maskvos bosai apdovanojo aukščiausiais ordenais visą eilę MVD šulų. Negi "Vilnis" mano, kad Maskva juos be reikalo apdovanojo?

O pasakykite ar girdėjote kur nors kitur pasaulyje, kad už kokius nors didesnių statybių atlikimą būtų apdovanojami slapťosios ar viešosios policijos bosai? Tokie bosai apdovanojami už tokius darbus tik vienintėliame pasaulio krašte — Sovietų Rusijoje. Ir apdovanojami už tai, kad jie pristato tiems darbams darbininkus — vergus, sumimus už įvairius tariamus jų nusikaltimus. Tačiau jų didžiausias "nusikaltimas" yra tas, kad Sovietų Rusija nusprendžia vykdyti statybas, o negauna laisvų darbininkų. "Naujienos" parašė gryną tei-

B. K. Balučio laiškas

Šį laišką p. B. K. Balutis, Lietuvos atstovas Anglijaj, prisiuntė p. V. Alseikai

Malonus Tamsta,
Man buvo smagu gauti Tams-to raštas, kuriuo Tėvynės Mylėtojų Draugijos 25-sis Seimas, laikytas š. m. liepos 8 d. Clevelande, Ohio, teikėsi prisiminti mano jaunesnių dienų darbuotį kalbamoj Draugijoje ir ta proga malonėjo man persiųsti per Jus savo sveikinimų ir linkėjimų. Malonu buvo bent tuo būdu senąjį ir pastaraisiais laikais nutrukusių pažintį su TMD. atnaujinti...

Jaunieji turi daug kuo pasidžiaugti. Nes jaunystė kūrybos laikas, kūryba gi yra natūrali gyvenimo esmė. Mes, seniai, esame kiek kitokioj padėty: mums tenka gyventi daugiausia anų jaunų dienų kūrybiniais atsiminimais...

Todėl nenuostabu, kad TMD, 25-jo Seimo prisustas man raštas-sveikinimas sukėlė ir man atsiminimų apie tuos senus laikus, kuomet prieš apie 40 su viršum metų teko ir man, draug-su TMD. nariais, šis-tas padaryti lietuvių kultūros srityje.

Ir šie atsiminimai daug ką man primena ir daug minčių sukelia. Leiskite seniai kai kuriomis jų minčių su Jumis ir dabartiniais TMD. nariais pasidalinti.

Taigi, buvo tai laikai, kai TMD. ant mirties patalo gulėjo — be narių, be kuopų ir su tuščiu izdu. Padėtis išrodė taip beviltė, kad geri žmonės jau duobė jai kapinėse kasė. Šiek tiek peranksti. Nes atsirado visai nedidelis būrelis nuosirdžių Tėvynės mylėtojų, kurie pasiryžo ją

sybę. Visa Sovietų Rusijos ekonominė sistema yra parenta priverčiamuoju darbu, ir jos vyriausias tvarkytojas yra MVD. Jeigu "vilniečiams" neaaišku, būtų galima rekomenduoti jiems pasiskaityti buvusio žymaus vokiečių komunisto K. Albrecht'o išleistą knygą "Der verratene Sozialismus" ("Išduotasis Socializmas"). Albrechtas savu noru buvo nuvykęs į Sovietų Sąjungą ir ten kelis metus išbuvo labai aukštoje pareigoje, turėjo progos praktiškai susipažinti su visa sistema ir ekonominiu gyvenimu. Toje knygojė jis aprašo, kas Sovietų Sąjungoj yra tikrasis viešųjų darbų vykdytojas. Jei to neužteks, pasiskaitykite dar rusos Solonevič knygą išleistą vokiečių kalba: "Hinter der Kulissen der Sovietpropaganda" ("Už Sovietų propagandos kulisių"). Jis taip pat turėjo daug progos asmeniškai dalyvauti prie Sovietų Sąjungos viešųjų darbų.

Taigi pasiraivykite, vyrai! Pasispaudinkite į delnus ir... "Pajudinkite žemę!"
Su geriausiais linkėjimais,

—B. K. Balutis,
Senas TMD pirmininkas.

iš mirties patalo prikelti — ir prikėlė. Ne tik prikėlė, bet patys plikiai būdam, sumanė lietuvių kultūrai milžinišką piramidą pastatyti — Kudirkos raštų pilną rinkinį išleisti ir savu nariams nemokamai išdalinti už 60 centų metinio mokesčio... Ir ištesėjome, nors ubagai tuomet buvome pinigaiškai ir nykštukai savo inteligentinėmis jėgomis. Kame gi paslaptis? O, ji ne taip jau sunku surasti. "Lašas po lašo ir akmenį nutašo" ir "Grūdas po grūdų ir aruodą prigrūdą"... Tik reikia lašą po lašą pasiryžusiai lašinti ir grūdą po grūdą nepalaužiamai bertti.

Tas ir priveda mane prie impertinentiško klausimo: Kas gi, po šimts plynų, dabar su TMD. pasidarė? Sulyginus dabartinį TMD. stovį, — jį, teisybė, aciū Dievui, dar neguli mirties patale. Bet, kaip matosi iš presos, jį toli gražu nėra tas, kuo turėtų ir, man rodosi, galėtų būti. Anais laikais, kaip minėjau, lietuviai Amerikoje finansiniai ubagais buvo: šiandien jie, aciū Dievui, milijonais žarsto. Andai Amerikos lietuviai savo inteligentingomis pajėgomis tikri nykštukai buvo: šiandien — tūkstantiniai universitetus yra baigę, nekalbant jau apie naujai iš Lietuvos atvykusius. Vadinasi, dirva yra ir sumanių rankų jų arti taip pat nestoka. O vienok? O vienok, Tėvynės Mylėtojų Draugija šiandien, ažuot ketverto arklį karieta važiuoti, ji "nabagė" — ir tai savo senatvėje — vos-nevos pėsčia, kriukiais pasiremdama, klampoja... Nela-bai gi linksma, kaip apie visa tai žmogus padūmoji.

Bet nenorėčiau bagti šiuo minoriniu tonu. Patarimų nenoriu ir negaliu Jums duoti, nes būtų tai panašu į mėginimą "maka-bilį" vairuoti iš užpakalinės sėdynės — o maniškė dar toliau, nes už keleto tūkstančių mylių. Bet aš žinau, kad proga atlikti didelį darbą yra didelė — ir tai dabar, kai Lietuva yra vėl pakliuvusi į Mėškos lėbėj ir knygų bei sveikos literatūros lietuviams visur trūksta.

Taigi pasiraivykite, vyrai! Pasispaudinkite į delnus ir... "Pajudinkite žemę!"
Su geriausiais linkėjimais,

—B. K. Balutis,
Senas TMD pirmininkas.

Daug suaukojo

Spalio 5 d. Chicagoje gyveną žydai pradėjo aukų rinkimo va-jų Izraelio valstybės reikalams. Aukų rinkimo pradžia buvo paskelbta vietos viešbuty Morison. Ta proga čia buvo suruošta iškilminga ir puošni vakarienė. Vakarienėje dalyvavo tik tokie kviešti svečiai, kurie galėjo sumokėti po tūkstantį dolerių. Tokie atsirado 750 asmenų. Tuo būdu Jeruzalės reikalams jau surinkta 750 tūkstančių dolerių.

DAN KURAITIS

MANO ATSIMINIMAI

1905 METAI
(Tęsinys)

6. Pagal tą nustatytą tvarką jaunuoliai negalėjo dirbti savo atlykines ūkininkus, nes kaipgi ištrūksi iš darbo 2 valandą po pietų? Visai būtų buvęs kitokis reikalas, jei daktaras besydančias būtų vakarais tikrines. Bet, matyti, tarp daktaro ir Jokubaičio buvo tokia sutartis, ir jaunuoliai nieko negalėjo padaryti. O tuo tarpu kiekvienam jų būtų buvę malonu užsidirbti keturias markes per dieną (tik tada ūkininkai mokojejo).
Nors Tilžėje lietuviškai beveik visur buvo galima susikalbėti, bet iš Lietuvos atvykusius žmones (daugiausia tuos, kurie čia sustodavo, vykdam į Ameriką) visaip išnaudodavo. Ir tai buvo lengva: caro valdomi lietuviai neturėjo progos apsišviesti ir todėl, svetur patekę, tapdavo apskresniųjų aukomis. Stumdami jie buvo ne tik Jokubaičio "ligoninėje", bet ir kitur. Krātu-vėse jie buvo tiesiog apiplėšiami: už prekes iš jų lupdavo dvigubas kainas. Net bažnyčioje jie buvo pastumdėliai: pirmiausia pamaldos buvo atlaikomos vietos gyventojams, o tik po to "lietuvininkams iš anapus rubežiaus".
Vietos lietuviai jau buvo pusėtinai pasidavę vokiečių įtakai, ypačiai jaunesnie-

ji. Nors jie dar ir kalbėjo lietuviškai, bet didžiavosi savo "clesorium" bei esama tvarka. Iš jų nedaug kas vyko į Ameriką laimės ieškoti. Jie buvo įsitikinę, kad iš visų Europos kraštų gyventi Vokietijoje yra geriausia.

VIENĄ NAKTĮ DAUG ŽANDARŲ...

Dar bandą Lietuvoje ganydamas, buvau išmokes savo rūšies dainušką apie Tilžę. Prisimena man ta dainuška ir dabar. Tiesa, jos tikslumu nesu tikras: joje gal trys žodžiai yra pakeisti, nes jie išdilo iš atminties. Kadangi minėta dainuška yra gana būdinga, tai aš ją čia ir paduosiu. Štai maždaug jos žodžiai:
Vieną naktį daug žandarų,
Slaptai susitarę,
Rišo, gaudė mus bernelius,
I kontoną varė.
Ir nuvarė mus bernelius
I Tilžės miestelį...
Tilžės miestas brukavotas,
Ašarčėm numazgotas,
Sargaičiukai, kaip žalčiukai,
Aplink šokinėja.
Kapitonai, kaip šetonai,
I mumis žiūrėjo.
Susitartyms mus i eiles
Niekas neramina,
Plaukus kirpo, kitaip vilko,
Širdelę graudino.
Gal sulauksime pavarasio,
Gėgutės kukuojant,
Bene ateis tėvuljis

Mumis išvaduoti.

Ta dainuška buvo sudėta dar tada, kai vokiečiai žandarai prieš šimtą ar daugiau metų naktimis gaudė jaunus lietuvius vyrus ir vertė juos tarnauti kariuomenėje. Tada i Tilžę lietuviai žiūrėjo kaip į savo rūšies medžioklės punktą, kur buvo suvaromti sumedžioti kariuomenė vyrai.

Bet šio šimtmečio pradžioje tie dalykai jau buvo užmiršti. Tilžės srityje gyveną lietuviai jau buvo bepradedę smarkiai vokiečių įtakai pasiduoti. Ypač vokiečių įtaka veikė jaunuosius, kurie lankė vokiečių aukštesnes ir aukštąsias mokyklas. Nors lietuviams nebuvo draudžiama savo laikraščių leisti, bet tai buvo silpni stabdžiai, kurie tegalėjo laikinai sulaukyti lietuvių ištautėjimą. Žodžiu, padėtis buvo iš dalies tokia, kokia dabar yra Amerikoje. Sakau, jog iš dalies, nes Tilžės sritis vis dėlto buvo lietuvių gyvenama, nors tie lietuviai ir buvę vokiečių, taip sakant, "tirpinami". Amerikoje palyginti nedidelės lietuvių kolonijos, išsiblaščiusios po įvairius miestus, aišku, daug greičiau sutirpsta "amerikonizmo katile".

"PIRMADIENĮ EIK Į 'KASLEGARNE'..."
Kiekvieną šeštadienį daktaras išskirdavo tam tikrą besigydančių skaičių ir liepdavo jiems sekamą pirmadienį eiti į "kaslegarne", atseit, patikrinimo punktą. Tie, kurie ten buvo pripažinti pasveikusiais, turėdavo tuoj ruoštis tolimesnei kelionei. Išbrokytieji buvo vėl gražinami į ligoninę porai ar

daugiau savaičių.

Jau buvau beveik du mėnesius Tilžėje išgyvenęs, kai vieną šeštadienį daktaras paklausė, į kokį Amerikos uostą aš vyksiu.

"I New Yorką" — atsakiau aš.

"Pirmadienį eik į 'kaslegarne'." — buvo trumpas daktaro įsakymas.

Nėra reikalo ir aiškinti, kad tas daktaro paraginimas mane labai nudžiugino. Tuo buvo man duota suprasti, kad mano akys gal jau sveikos ir aš galėsiu tęsti savo kelionę į Ameriką.

Pirmadienį nusiskubinau į akių patikrinimo punktą. Išgaminavo: viskas tvarkoje. Aš ir dar kiti keturi jaunuoliai buvome pripažinti sveikais. Vadinasi, galėjome tuoj aplėisti Tilžę ir vykti toliau.
Skubiai reikėjo, taip sakant, visus reikalus Tilžėje likviduoti ir pasiruoti kelionei. Mano kišenėje dar buvo dvidešimt dolerių. Nusipirkęs dešros ir duonos, ketvirtą valandą po pietų jau buvau geležinkelio stotyje, kur atvyko ir kiti keturi sankeleiviai. Susirinko stotyje apie pora šimtų lietuvių. Tais buvo emigrantai, kurie, kaip ir aš, buvo Tilžėje sulaukyti ir turėjo gydytis. Atvyko jie i stotį mus palydėti ir su mumis atsisveikinti. Panašus dalykas kartojos kiekvieną pirmadienį, kai kas nors iš besigydančių "kaslegarneje" buvo praleidžiamas ir galėjo tęsti savo kelionę.

ATSIŠVEIKINIMAS
Kartu begyvdami sveltimame mieste ir tarp bevųjų žmonių, jaunuoliai greit susi-

pradavo ir susidraugaudavo. Ir kiekvieną pirmadienį, kai tekdavo stolyje atsisveikinti su išvykstančiais sankeleiviais, pasidarydavo kažkaip graudu ir liūdna.

Liūdna buvo ir man stovėti vagone prie lango ir žiūrėti i susirinkusius jaunuolius, sui kuriais daug laimingų valandų praleidau besimaudydamas Nemune bei ligoninėse kieme bežaidamas įvairias žaidynes. Jie buvo tokie artimi, tokie mieli!

Bet štai pradėjo ir traukinys judėti. Susirinkęs būrys palydovų laipsniškai nyko iš akių. Taip gaila su jais buvo skirtis, bet tuo pačiu metu mes, penki jaunuoliai, jautėme ir savotišką džiaugsmą, kad, pagaliau, atsipalaiduojome užgrūvusių nepasisekimų. Diena iš dienos laukti, kada pasveiks, kada galėsi išvažiuoti tikrai nebuvo didelis malonumas, juo labiau, kad ir tie pinigėliai labai greit smukėjo.

Sakoma, kaip greit iš akių, taip greit iš atminties. Kai kuriais atvejais, iš tiesų, taip ir yra, štai mes penki jauni vyrai, kurie patekome į laimingųjų skaičių važiavome kartu. Jau vien tas faktas, kad mums kelią pastojusi klūtis buvo nugulėta, visus vienodai džiugino. Kažkaip savaimingai visi pradėjome dainuoti. Dainuojama links-mumui pareikšti, dainuojama ir liūdnumui nusteibti. Mes dainavome ir iš džiaugsmo ir iš nusiminimo: linksma buvo, kad išvažiuojame; liūdna, kad tenka su draugais skirtis...

(Būs daugiau)

PIRMOJI KARO DIENA VILKAVIŠKYJE

MIESTAS DEGA, O RUSAI TVIRTINA. KAD TAI MANEVRAI

Panika ir bėgančiųjų rusų žiaurumas

Vilkaviškio miestas yra apie 20 kilometrų nuo Vokietijos. Dėl to, 1941 m. kilus vokiečių — rusų karui, pakliuvo į pačią fronto ugnį ir beveik visas pavirto griuvėsiais. Birželio mėn. 22 dieną apie 3 valandą ryto pasigirdo pirmieji šūviai, padangė nušvito gaisrais ir vėliau pasidengė dūmais. Karas, karas, skambėjo žodžiai visų lūpose ir nušvito viltis pasiliusuoti iš bolševizmo jungo. Nors karas yra didelė žmonių nelaimė, bet žinant kad iš rusų vergijos mus galėjo išvaduoti tik karas, jis buvo sutiktas su džiaugsmu. Svarbiausias buvo rūpestis tik išsaugoti gyvybę ir laukti, kad tik greičiau praeitų frontas. Parubežy stovintieji rusų sargybu daliniai staigiai užklupti bego vienmarškiniai, palikę šiltą guolį ir savo atsivežtas "katiušas". Bėgdami stengėsi nors at civilių atsikėryti, nežmoniška juos kankindami. Nors Vilkaviškio apylinkė jė mažai turėjo laiko, bet savo žauniais darbais vis delto spėjo pasižymėti. Miestuose gaudė soferius ir, ginklus atrėmę į pakaušį, reikalavo, kad kuogreičiausiai išvežtų. Laimė, jeigu mašina buvo tvarkinga, bet, ne duok Dieve, jei sugedo bevažiuojant, tai soferis už tai paukojo gyvybę. Juk "kultūringa" mongolų neįtikins, kad mašina trūksta benzino. Jis tik tą žino, kad jeigu mašina nevažiuoja, tai esi sabotažnikas ir kaipo toki reikia sušaudyti.

"tėvo" Stalino, daugiau nieko pasauli nepripažįsta. Žmonės, norėdami tą įvykį įamžinti, toj vietoj pastatė betoninį paminklą, kurio viršūnė užsibaigia trimis kryžiais. Budavonės giraitė randasi Bartininkų valsčiuje, Vilkaviškio apskrity.

Apie 7 valandą ryto vokiečiai su pirmaisiais sviediniais pasveikino Vilkaviškio miestą. Kilo panika, žmonės bėga, griūva, kiti jau lieka ir amžinai gulėti. Neramumą kelia sviedinių sproginimas, bet ir nemažiau duoda baimės žemyn krisdamos skeveldros. Nuo jų kritimo tarška skaršiniai stogai, o nervai tiek yra įtempti, kad atrodo, jog viskas krinta ant nugaros. Šitie sviediniai miestui nedaug žalos padarė, tik Vytauto gatvę sudaužė Perstunskio namą, kiti krito į kapus ir gatves. Žinoma, langai visi išbėjo. Žmonių aukai buvo keletas užmuštų ir kiek daugiau skeveldrų sužeistų. Sviediniai, be civilių, gero kai išgąsdino ir rusus. Aukštieji karininkai ir komisari spaudžia plentu Marijampolės link, po miestą dar mašios keletas žemesniųjų karininkų, baigiant vyr. leitenantų, ir kareiviai. Tai palaida gauja plėšikų, kurie tik daužo krautuvių duris, kas jiem patinka krauna į savo terbas, o kas nepatinka viską naikina.

Vis dar "manevrai" ..

Sviediniams pradėjus kristi vakarinėje miesto daly, gyventojai traukėsi į rytinę pusę. Jiems kelia pastojos vietos milicija ir neleido toliau bėgti. Milicija tuoj paskeibė, kad negalima kelt panikos ir bėgti iš miesto, o kas nelauksys bus vietoj šaudomas. "Negalvokit, kad čia vyksta karas. Nėra jokio karo, čia tik rusų kariuomenė daro manevarus", — tvirtino jie. Taip, dailūs manevarai, kad jau Vilkaviškio miestas rūksta į padanges. Ne užlgo ant miesto užlėkė vokiečių lėktuvai ir jį apšaudė iš kulkosvaidžių. Jie skrido visiškai žemai ir išlgtai gatvių leido šovinijų serijas. Mūrų sienos buvo ištaisai kulky sukaptos.

Trukdo padėti sužeistiesiems

Per visus šaudymus mieste atsirado gana daug sužeistų, kurie šaukėsi pagalbos. Pradėjo veikti lietuvių sanitarinė tarnyba, kuri, nepaisydama įvairių

EISENHOWERIS SENAME AUTOMOBILYJE. — Dwight D. Eisenhower, respublikonų prezidentinis kandidatas, Brookings'e, So. Dakotoje, mosuoja sėdėdamas "T" modelio Fordo automobilio soferio sėdynėje. Tas automobilis yra "Homecoming Week" simbolis So. Dakotos Valstybiniam Kolidžė.

pavoju, iš gatvių rinko sužeistuosius ir vėžė į ligoninę. Prie sanitarinę vėliavą, bet atsirado keletas sukommunistėjusių tarnautojų, kurie tai atlikti neleido. Tokiu būdu daug kulky kliuvo ir į ligoninės namus. Sveikantieji ligoniai, kurie ir seniau gulėjo, visi išbėgiojo. Liko tik silpni. Dakterai perrišimus atlikinėjo susilenkę, kur nors prie sienos, bet ir tai buvo nesaugu nuo kulky, kurios per langus skrido kaip bitės, ir nežinojai, kuriuose gulėjo apkrečiamomis mirtį labai netikėtai atneša.

Netoli Daukanto gatvės sprogu sviediniui, skeveldra perlinddo per tvorą, perėjo per gonky ir namo lentinę sieną, pramušė lovos šoninę lentą, ir ten gulinėčiai materiai nukrito koją. Tą jos nelaimingo įvykio vietą savo akimis mačiau, kai ją teko vežti į ligoninę.

Fronte sužeistus rusų karius taip pat pradėjo vežti į Vilkaviškio ligoninę. Vėžė sunkvežimiais, vyrus suvėrę be tvarkos kaip malkas. Tuoj prigulė pilną ligoninę; nebuvo vietos ne praėiti, visur tik dejuoja ir prašo skubiai gelbėti. Tinkamą pagalbą suteikti buvo sunku, nes rusai, kai pašėimininkavo Lietuvoj, tai tuoj ėmė trukti vaisių ir tvarstomos medžiagos.

Rusai kareiviai nenori kariauti

Sužeistųjų transportus atlydėję kareiviai jau nenori grįžti atgal, ardo nuo apikaklių laipsnius ir pasileka. Klausiam dėl ko taip elgiasi. Jie atsako, kad jau nėra reikalo grįžti atgal, nes tuoj vokiečiai bus Vilkaviškyje.

Vokiečiai, užima Vilkaviškį

Apie 11 valandą ryto pirmieji vokiečių motorizuoti daliniai nuo Virbalio plentu įvažiavo į miestą. Tuojau užėmė visas rusiškas įstaigas, pastatė savo sargybas, nuginklavo miliciją ir plėšikaujančius rusų karius, ir suvarė juos visus į ugniagesių garažą. Kiti vokiečių daliniai apsisoto katalikų kapuose ir saugojo plentą, kad jų kariuomenė netrūkdoma galėtų žygiuoti pir-

liau rusai pro Vilkaviškio geležinkelio stotį (apie 5 km nuo miesto) pradėjo trauktis į Pažeirų miškus.

Vokiečiams jėjus į Vilkaviškį, Vytauto ir Kisiniškių gatvių kertėj susirinko būrelis lietuvių ir pradėjo dalintis įspūdziais. Jiems kebaltant nė vieni nė antrie jų privažiavo trys pilni sunkvežimiai rusų. Pirmoji jų mašina nuo vokiečių buvo kokių 20 metrų atstume. Įvyko staigus susisauzymas. Civiliai sukrito tiesiai ant plento, nes nebuvo laiko pabėgti. Rusai, staigiai pakliuvę į vokiečių ugnį, nespė-

jo nė susiorenuoti, kaip bemažinkelo stotį (apie 5 km nuo miesto) pradėjo trauktis į Pažeirų miškus. Vokiečiams jėjus į Vilkaviškį, Vytauto ir Kisiniškių gatvių kertėj susirinko būrelis lietuvių ir pradėjo dalintis įspūdziais. Jiems kebaltant nė vieni nė antrie jų privažiavo trys pilni sunkvežimiai rusų. Pirmoji jų mašina nuo vokiečių buvo kokių 20 metrų atstume. Įvyko staigus susisauzymas. Civiliai sukrito tiesiai ant plento, nes nebuvo laiko pabėgti. Rusai, staigiai pakliuvę į vokiečių ugnį, nespė-

jo nė susiorenuoti, kaip bemažinkelo stotį (apie 5 km nuo miesto) pradėjo trauktis į Pažeirų miškus. Vokiečiams jėjus į Vilkaviškį, Vytauto ir Kisiniškių gatvių kertėj susirinko būrelis lietuvių ir pradėjo dalintis įspūdziais. Jiems kebaltant nė vieni nė antrie jų privažiavo trys pilni sunkvežimiai rusų. Pirmoji jų mašina nuo vokiečių buvo kokių 20 metrų atstume. Įvyko staigus susisauzymas. Civiliai sukrito tiesiai ant plento, nes nebuvo laiko pabėgti. Rusai, staigiai pakliuvę į vokiečių ugnį, nespė-

NUOSTABU KAIP KRAMTOMOJI GUMA

veikia svarbiausia **ATMATOMI PASALINTI** — O NE GERAM MAISTUI

Štai pasakios, kurių milijonai žmonių su rado apie FEENA-MINT, modernią kramtomą gumą lengvintoją. Tai štai kodėl FEENA-MINT'S veikia taip nustabiai skirtingai! Paklartai saiko, kad daugiau KIPV lengvintojų pradeda savąj "pliovimo" veidą perzrolat... TESTAI SILVY, kur miestas yra virškinamas. Didelės tokių lengvintojų dozės krūdo virškinimą, išplaua maistinga medžiaga, reikalingą jėgų sveikatai ir energijai. Jis jautantis šūnus, iškvotatas.

Gi sveltus FEENA-MINT, jei imamas kaip rekomenduojama, veikia svarbiausia žemojį žarnoj, kur jis padidina deguanią atmosferą, bet ne gėra maistą! Jis išvengiate tos būdinos silpnos, išvargintos ir iškvotos sarguotos Vartokit FEENA-MINT ir jauskites smarkūs ir energingi — pilni gyvybės! Išklykite FEENA-MINT! Kaina NEPAKELTA — vis dar 25.c. 50 arba tik 10c.

Joseph O. Bruska

GENERAL INSURANCE BROKER
2338 S. St. Louis Ave.
FIRE • AUTO • CASUALTY
PLATE GLASS • LIFE
OFF. CE. 6-4011
RES. RO. 2-2337

KAZYS ČESNAUSKAS

GENERAL CONTRACTOR
Statant naujus namus ir atlieku visokių namų remontus.
Darbas garantuotas.
Telefonas: LAFAYETTE 3-3306
Skambinti nuo 8 iki 9 val. vak.

RAKANDAI

ir Visi Kiti Namų Reikmenys
PIRKTI IS
PROGRESS Bendrovės Krautuvis
Graziau Atrodo, Ilgiau Tarnauja, Maziau Kainuoja
Nes Sios Istaigos Vadovybeje Tarnauja Zmones Turdami 40 Metu Patyrimo Sioje Prekyboje.
Kada Ateina Reikalus Pirkit Ivairius Namų Reikmenis, kreiptis is šių
ERDVIJA ir PATOGIA SENIAUSIA LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖ

PROGRESS FURNITURE CO.
4181-83 ARCHER AVE.
Tel. LAFAYETTE 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje

AR ZINOTE KA RASO

"KELEIVIS"

AR ZINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

Net ir kunigai pasislėpė jį studijuoja, nors savo parapijonims draudžia jį ir rankas paimti.

"KELEIVIS" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti.

Žmonių mulkintojus ir apgavikus jįsi lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, pamokinių, gražių eilių, jėmių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio.

Kainuoja tik \$3.00 metams
Adresas toks:

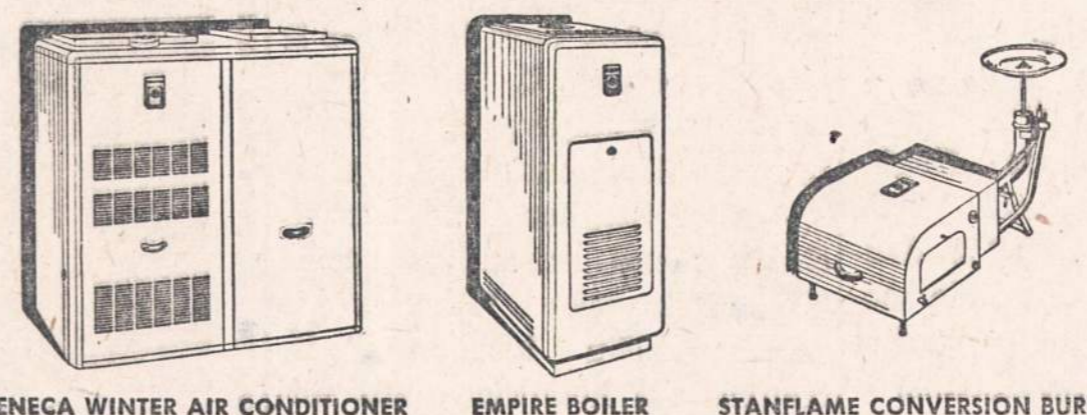
"KELEIVIS"

636 Broadway
SO. BOSTON, MASS

—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—TUESDAY, OCTOBER 7, 1952

PLANNING TO HEAT WITH GAS?
Be sure to see us

FOR THE
AMERICAN-Standard
LINE
OF GAS-FIRED
HEATING EQUIPMENT

SENECA WINTER AIR CONDITIONER EMPIRE BOILER STANFLAME CONVERSION BURNER

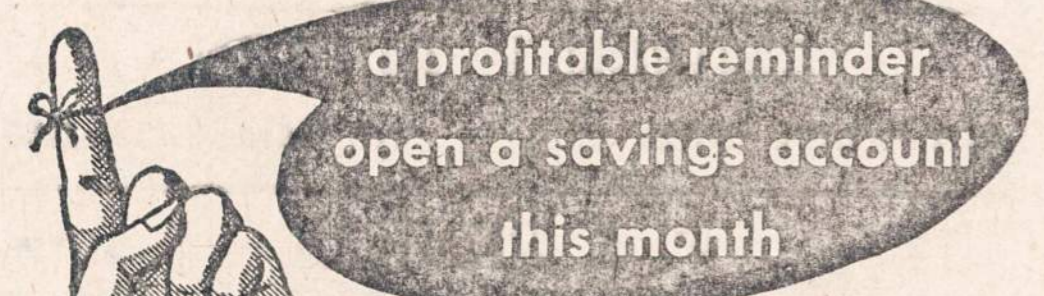
It costs no more to enjoy the best!

LYLE PLUMBING & HEATING CO.
1809 West 63rd Street
WALBROOK 5-3151
LICENSED AND BONDED PLUMBERS
Free Estimates... Easy Time Payments

Š. m. Spalio mėn. 11-13 d. Toronte įvyksta

K. L. S. D. SUVAŽIAVIMAS
TAJA PROGA TORONTO W. SOC.-DEM., LIETUVIŲ NAME, DUNDAS IR OSSINGTON GATVIŲ KAMPAS,
Šeštadienį 7 val. vakaro rengia BANKETA Turėsime svečių iš J. Valstybių gerb. KIPRĄ BIELINĮ

Bilietus galima gauti pas J. Novogrodskį tel. Y. U. 8846, V. Dagilį tel. J. U. 2250 ir pas kitus kuopos narius.
KVIEČIA: RĖNGEJAI.

a profitable reminder
open a savings account
this month

Gaukit du gerus uždarius kasmet Užtikrinkit taupymui apsaugą Turėkit pinigų kai reikia

Pradėkit su \$1 • Pridėkit kiek norite, kada norite

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Telefonas: HAymarket 1-2023

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 3 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

TAUPLYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI

Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomos pinigų į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcionaliai viena iš smarkiausiai augančių taupomų įstaigų visoj Chicagoj. Pas mus kiekvieno taupomų pinigai yra pilnai apdrausti iki \$10,000.00 by an Agency of the United States Government.
Chicago Savings suvirš 28 metai kaip saugiai ir pelningai teikia visiems teisingą ir mandagų patarnavimą. Ji iš anksto neprizada, bet visada išmoka aukštą dividendą.

MŪSŲ TURTAS SIEKIA ARTI DEŠIMTIES MILIJONŲ DOLERIŲ (\$10,000,000.00)

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

6234 So. Western Ave. CHICAGO Phone GRovehill 6-7575
JOHN PAKEL, President

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

Valandos: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 3 vakaro. Trečiadieniais uždaryta visa diena. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

**MARIJAMPOLĖS GIMNAZIJA IR
P. KRIAUCIUNAS**

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Čia dedame V. Mašalajū ir Dr. V. Terejono atsiminimų žiupsnelį apie Marijampolės gimnazijos lietuvių kalbos pamokas XX a. pradžioje ir P. Kriauciūna. Žinoma, tuo autoriai dar neįrodo, kad Dr. P. Joniko teigimas, jog XIX a. tas pamokas mokiniai daugiausia lankydavo tam, kad gautų lietuviškąją stipendiją universitete, yra neteisingas. — Red.

Bryn Mawr, 14.VIII.1952
Aukštai Gerbiamas
p. Redaktorium,

Prašyčiau Tamstos, p. Redaktorium, atspausdinti "Naujienose" šį mano laišką.

Praėjusių metų 33 "Naujienu" numeruose atspausdinti p. Dr. P. Joniko "Lietuvių kalbos istorijos" fragmentai. Šių fragmentų skyriuje "Lietuvių kalba ir jos gavinimas XIX amžiuje" autorius kalba ir apie Marijampolės gimnazijos lietuvių mokinius ir lietuvių kalbos mokytojus — Petrą Arminą, Petrą Kriauciūną ir k. Nors, kaip matyti iš paminėto skyriaus pavadinimo, autoriaus teigimai taikomi XIX amžiui, bet kadangi jis apie XX amžių nūtyli ir kadangi Petras Kriauciūnas dėstė lietuvių kalbą ir XX amžiaus pradžioje, tad tenka jo teigimus, tiek kiek jie liečia bent patį Kriauciūną, laikyti galiojančiais ir XX amžiaus pradžiai (? — Red.), kada 1906—1914 m. teko ir man lankyti Marijampolės gimnaziją. Kalbėdamas apie mokinius, autorius teigia, kad "... mokiniai lietuvių kalbos pamokas daugiausia lankydavo tam, kad brandos atestatai turėtų lietuvių kalbos pažymį, kuris buvo reikalingas norintiems vėliau universitete gauti vad. lietuvišką stipendiją". Toks autoriaus teigimas bent tiek, kiek jis liečia XX amžiaus pradžią, perdaug drąsus ir netikslus. Čia bent truputį norėčiau pavaizduoti ašį laikų mokinių nuolatikas tautinio susipratimo prasme ir lietuvių kalbos dėstymą.

Man teko nelaimė pradėti mokytis dar spaudos draudimo metu. Tėvui kur tai pavyko nupirkti elementorių. Gavus tą brangenybę, tuojau buvo pradėtas darbas. Mokė mano a. a. motina, retkarčiais atitrukęs nuo darbo pamokydavo ir tėvas. Mokymo metu dažnai tekdavo žvalgytis pro langus, ir nepasirodys kelyje kas nors įtartino. Pastebėjus uniformuotą žmogystą, paskubomis būdavau aprenjiamas ir su elementorium užantyje bėgdavau į mišką. Miške tekdavo palaukti, kol praeis pavojus ir kol namiškliai pašauks. Taigi aš esu išėjęs Petro Rimšos skulptūroje atvaizduotą Vargo Mokyklą. Tokią pat mokyklą buvo išėję jei ne visi, tai bent žymii Marijampolės gimnazijos mokinių dauguma. Būti nesuprantama, jei tokie mokiniai, įstoję į gimnaziją, kur legaliai galima buvo toliau mokytis gimtosios kalbos, būti jos mokėsi tik tam, kad atestatai turėti jos pažymį, reikalingą stipendijai gauti.

1906 m. į pirmą klasę įstojau virš 20 lietuvių. Apie lietuviškąs stipendijas mes tada nieko nežinojome, apie jas sužinojome tik būdami paskutinėse klasėse, kada teko spręsti universiteto ir fakulteto pasirinkimo klausimus, tačiau lietuvių kalbos pamokas lankėme visi lietuviai be išimties. Lietuvių kalbos pamokas lankėme ne tam, kad gauti atestatai jos pažymį, bet tam, kad jos pramokti. Prisiėmė vieną nelemtą anų laikų "žygdarbį". 1906 m. pabaigoje prieš pamokas įėina į klasę gimnazijos inspektorius, ir pradeda apklausti mokinius apie jų tautybę. Labai nustebo, kai vienas mūsų Juozas Grinkevičius, Liudvinavo pradžios mokyklos mokytojo sūnus, grynas lietuvis, lankęs lig tol lietuvių kalbos ir tikybos pamokas, pasivadino lenku. Vi-

si manėme, kad po šio įvykio lietuvių kalbos pamokose jis daugiau nebepasirodys. Bet tos pat dienos lietuvių kalbos pamokoje, kuri kaip paprastai būdavo paskutinė, pasiliko ir naujai išsikėpusis "lenkas". To mūsų vaikiškoms širdims buvo perdaug. Kaip susitarę puolėme visi "lenką" ir, gerokai jį apkūle, išmetėme iš klasės. Apie savo žygdarbį pasipasakojome atėjusiam į pamoką mokytojui. Kriauciūnas mums išaiškino, kokią nepataisomą klaidą mes esame padarę ir stipriai už tai paparė. To "lenko" lietuvių kalbos pamokose daugiau nebematėme, taip pat jis nustojė lankęs tikybos pamokas lietuvių kalba. 1927 m. teko nugirsti, kad minėtas Grinkevičius tarnavo lenkų kariuomenėje ir turėjo pulkininko laipsnį. Taip mes, mokytojo žodžiais tariant, nužudėme vieną lietuvi. Jeigu mes būtume siekę ne lietuvių kalbos pramokti, bet tik atestatai pažymį gauti, manau, mūsų vaikiška reakcija tuo atveju būtų buvusi kitokia.

Zemesniose klasėse buvo ir tokių mokinių, kurie įvairiais pagrįstais ir nepagrįstais pretekstais išsikukinėjo nuo pamokų. Buvo ir tokių mokinių, kurie, neatsižvelgdami į gresiančią bausmę, pabėgdavo iš pamokų. Tuo tarpu man nežinoma per visą gimnazijos laiką nei vienas atsitikimas, kad mokinis būtų vengęs lietuvių kalbos pamokų, nors už tokį vengimą jam praktiškai negresė jokia bausmė. Lietuvių kalbos pamokas visi lietuviai lankydavo noriai ir stropiai.

Toliau tam pat skyriuje p. Jonikas charakterizuoja lietuvių kalybos dėstymą — "Mokytotai (Petras Arminas, Petras Kriauciūnas ir k. V. M.) paskaitydavo klasėje ką iš Ivinškio "kalendorių", Baranausko "Anykščių šilelio". Donelaičio "Metų", paaiškindavo kai kuriuos nesuprantamus žodžius, liepdavo ką versti iš rusų kalbos į lietuvių kalbą arba atvirkščiai, kiti padiktuodavo kai kurias gramatikos taisykles, liepdavo rašyti lentoje arba kartais sąsiuviniuose diktantą..." Žodžiu, istorijos autorius numone, mokytojai pilnai atitidavo žvalgytis pro langus, ir nepasirodys kelyje kas nors įtartino. Pastebėjus uniformuotą žmogystą, paskubomis būdavau aprenjiamas ir su elementorium užantyje bėgdavau į mišką. Miške tekdavo palaukti, kol praeis pavojus ir kol namiškliai pašauks. Taigi aš esu išėjęs Petro Rimšos skulptūroje atvaizduotą Vargo Mokyklą. Tokią pat mokyklą buvo išėję jei ne visi, tai bent žymii Marijampolės gimnazijos mokinių dauguma. Būti nesuprantama, jei tokie mokiniai, įstoję į gimnaziją, kur legaliai galima buvo toliau mokytis gimtosios kalbos, būti jos mokėsi tik tam, kad atestatai turėti jos pažymį, reikalingą stipendijai gauti.

Toliau tam pat skyriuje p. Jonikas charakterizuoja lietuvių kalybos dėstymą — "Mokytotai (Petras Arminas, Petras Kriauciūnas ir k. V. M.) paskaitydavo klasėje ką iš Ivinškio "kalendorių", Baranausko "Anykščių šilelio". Donelaičio "Metų", paaiškindavo kai kuriuos nesuprantamus žodžius, liepdavo ką versti iš rusų kalbos į lietuvių kalbą arba atvirkščiai, kiti padiktuodavo kai kurias gramatikos taisykles, liepdavo rašyti lentoje arba kartais sąsiuviniuose diktantą..." Žodžiu, istorijos autorius numone, mokytojai pilnai atitidavo žvalgytis pro langus, ir nepasirodys kelyje kas nors įtartino. Pastebėjus uniformuotą žmogystą, paskubomis būdavau aprenjiamas ir su elementorium užantyje bėgdavau į mišką. Miške tekdavo palaukti, kol praeis pavojus ir kol namiškliai pašauks. Taigi aš esu išėjęs Petro Rimšos skulptūroje atvaizduotą Vargo Mokyklą. Tokią pat mokyklą buvo išėję jei ne visi, tai bent žymii Marijampolės gimnazijos mokinių dauguma. Būti nesuprantama, jei tokie mokiniai, įstoję į gimnaziją, kur legaliai galima buvo toliau mokytis gimtosios kalbos, būti jos mokėsi tik tam, kad atestatai turėti jos pažymį, reikalingą stipendijai gauti.

Lietuvių Auditorija
3133 So. Halsted St.
Telefonas:
VICTORY 2-6172

**REGISTRACIJOS TERMINO
PABAIGA**
Registruotis balsuoti lapkr. 4 d. rinkimams paskutinis terminas yra šiandien nuo 8 v. ryto iki 9 v. v. visose balsavimo apylinkėse (precincts).

tojo papildymais ir pataisomis. Pats mokytojas parūpindavo vieną kitą Kriauciūno gramatikos egzempliorių.
(Bus daugiau)

BILL K'S LIKIERIU
KRAUTUVE
ir TAP ROOM
4644 So. Paulina St.
PONAI KAREIVAI, savininkai
NEUZMIRSKITE ATSIMINTI
BILL K'S
Didelį Įvairumą
Importų.

VISUS KYVICIAME ATSLANKYTI IR PARAGAUTI WHITE BEAR, LIETUVISKI ALAUS TIK PO 25c. UZ BONKA IR 15c. UZ 10 UNC. STIRLA. \$3.75 UZ DEZE — BARGENAS

Jei mes patenkinam šimtus kitų žmonių, TAI KODĖL NE-GALIME PATENKINTI JUS?
UZEKIT ir duokit mums progą

Nauji Chrysler - Plymouth - ir Vartoti Automobiliai

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
"U WILL LIKE US"
4030 S. Archer Ave. Chicago 32, Ill. Tel. Virginia 7-1515

Make your home improvement dreams come true

AMERICAN-Standard PLUMBING FIXTURES

Now is the time to modernize your bathroom... to add a powder room... to streamline your kitchen... to fix your laundry. By selecting American-Standard plumbing fixtures, you can make these all-important rooms real showplaces. And your home will be a greater joy than ever to live in... the envy of every person who sees it.

We invite you to come in now and see our large display of modern American-Standard baths, lavatories, water closets, kitchen sinks, laundry trays and automatic water heaters. They're as fine as money can buy! And, you'll be surprised to see how reasonably priced they are!

Why wait? you can modernize now on an EASY TIME PAYMENT PLAN

LYLE Plumbing & Heating Co.
1809 W. 63rd St. Walbrook 5-3151
LICENSED AND BONDED PLUMBERS

Šeštadieniais ir Sekmadeniais Šokiai grojant BALIO PAKŠTO orkestrui
PENKTADIENIAIS IR SEŠTADIENIAIS LIETUVISKAI GAMINTI VEŽIŲ KAKELIAI IR MEDŽIOKLINĖS DESRELES
4 SALES:
• VESTUVEMS, POBUVIAMS ir
• SUSIRINKIMAMS.
NAUJAI ISDEKORUOTA!

Savings Accounts Insured Semi-Annual Dividends

CITIZENS FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1542 South Halsted Street Chicago Heights, Illinois
Phone: SKYLINE 4-4700

Tel. Virginia 7-6583
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedideliomis ūdaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone: REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 So. Michigan Avenue
Tel. Waterfall 8-3060
Priima nuo 1-4 ir 7-9 val. išskiriant šeštad. ir sekmad. Šeštad. susitarus. Rezidencija: 10833 So. Wabash Ave. Tel. Commodore 4-1187

Ofiso Tel.: Virginia 7-0036
Rezidencijos BEverly 8-2444
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos: Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser. Subat. ir Nedel. tik susitarus. Ofiso telefonas YArds 7-4787 Namų Tel. PROspect 6-1930 Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, Saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave. arci 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro Seređoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET (netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą. Telefonas HEMlock 4-7899 Namų Tel. Hilltop 5-2557

KITI LIET. DAKTARAI
Ofiso ir rezid. telefonai: YArds 7-3526 Neatsiliepus, skamb. Virginia 7-2579

DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
DR. G. J. BYLAITIS
Vidus, vaikų, nervų gydytojas
4038 So. Archer Ave. priu California Ave.
Val.: antr. 2-4, 6-3 p. m., šešt. 1-5; pirm. ir ketv. 6-3, treč. ir penkt. 12:30-6:00 tik susitarus.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849 Rezidencija HEMlock 4-2324 OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4, Antradienį nuo 1-5, Trečiadienį ir Šeštadienį tikai susitarus.

Tel. ofiso VI 7-0600, rez. VI 7-7303
DR. BR. GAIZUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4655 ARCHER AVENUE
Kampas Archer ir California Ave. VAL.: 2-4 p. p. ir 6-9 vakare, išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel.: YArds 7-1166 Rezid. tel. DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės. Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais ūdaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų. Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON (Lietuvių Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vakaro. Trečiad. ir seštad. ūdaryta. Ofiso Tel.: PROspect 6-3838 Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
Akių ligų specialistė ir pritaiko akinius.
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius. 2422 W. MARQUETTE RD.

Tel. ofiso GR 6-4322, Rez. III 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tik susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak. išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG. 6400 South Kedzie Ave.

Dr. Raymond Kastys
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Drauge su DR. MACE GAZDA
MEDICAL & SURGERY BLDG. 5159 So. Damen Avenue Tel.: PROspect 6-7800
Priėmimo val.: Pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 v. p. p. Pirm., ketv. 4-7 v. v. Treč., penkt. 6-9 v. v. Šeštadieniais pagal susitarimą.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210 Jei neatsiliepia saukti KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30 Daily afternoons. Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad. 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Dr. Raymond Kastys
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Drauge su DR. MACE GAZDA
MEDICAL & SURGERY BLDG. 5159 So. Damen Avenue Tel.: PROspect 6-7800
Priėmimo val.: Pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 v. p. p. Pirm., ketv. 4-7 v. v. Treč., penkt. 6-9 v. v. Šeštadieniais pagal susitarimą.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210 Jei neatsiliepia saukti KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30 Daily afternoons. Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad. 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Skaitykite "N-nas"

Ofiso ir buto tel.: OLYmple 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th COURT, CICERO
PRIEMIMO VALANDOS: Kasdien 10-12 val. ryte ir 6-8 val. vakare. Šeštadieniais 10-12 ir 4-6. Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero
Telefonai: ofiso GRovehill 6-5399 rezid. PROspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET (kampas 63rd ir Arctesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien. Trečiadieniais ir šeštad. nuo 2—4.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET (prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321 Jei neatsiliepia VINcennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5062 WEST 16th STREET
Val.: Nuo 5 iki 8 po pietų kasdien, o šeštadieniais nuo 2 iki 4 val. Ofiso telefonas: TOWnhall 3-0959; namų: ROckwell 2-2387. Jei neatsiliepia, tai CENTral 6-2294.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123 6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. tel.: PROspect 6-5484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p. Neturi valandų trečiad. ir sekmad.

Tel.: ofiso DANube 6-1125 butų WALbrook 5-6691
Dr. A. Valis - Labokas
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 SO. HALSTED ST.
Val. 1-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 val. popiet.

KITATAUGIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE. (2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia saukti: Res. tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinis ir Kreivas Akius Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Oritopistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą-artificiali aki pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas.

NUO ŪZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai SĖDĖTI ir PAKĖITIS miegoti, nes jų ūzsisėnjusios žaidos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirŲ ir skaudžiŲ žaizdų, ūzdekite LEGULO Ointment. Jo gydomos ūpatybės palengvins jūsų skaudėjiną ir galesite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžiŲ nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perstėjiną ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarpirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskliusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusio, perstamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wisc., arba atsiųskite money order!

LEGULO, 5618 W. Eddy St.
Chicago 34, Ill. MULberry 5-3694

A.C. DENTAL PLATES LABORATORIES

ONE HOUR PLATE REPAIR
Teeth Replaced. Cracked Plates Repaired. Old Dentures Remade
3454 N. SOUTHPORT
LAkeview 5-5395

7-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—TUESDAY, OCTOBER 7, 1952

Skaitytojo laiškas Naujienų Redakcijai

Susizavėjęs p. Jul. Susmaro straipsniu "Paraityti kelnų patriotai", tūpūsiu šių metų rugsėjo 27 d. Naujienose, ir jo labai originalioms mintims tikrai pritardamas, neiškenčiu ir aš su savo "trigrašiū" neišlindęs, norėdamas dar vienu kitu žodžiu paryškinti p. Jul. Susmaro straipsnio mintis.

Pirmaisiais noriu pastebėti, kad tremtinių tarpe tegali būti labai nedaug tokių, kuriems, anot straipsnio autoriaus, "kiekvienas poleminio pobūdžio rašinys, tarsi alkano liūto riksmas, sukelia baimės, supurto nervus". Tyli spauda, "kaip daugeliui tremtinių jau yra gana atsibodusi". Kokia gi gali būti polemika be priešingos nuomonės pareiškimo, be gynyboje dalyko iš priešingos pusės? "Polemika", kuri mums yra žinoma vienišaliskos "savikritikos" vardu, mes žinome pas bolševikus. Ten užpultais nesigina, bet nusizėmęs "prisipažįsta". Tokia polemikos forma betgi negali būti toleruojama demokratiškoje santvarkoje.

Laikraščių redaktoriai, iškilus kurioms nors diskusijoms, turėtų leisti pasisakyti ir priešingą nuomonę ginantiems, visai "nesistorojanti", kad priešingos nuomonės raštas (jei jau kartais toks įdėdamas) nepatektų be redakcijos priedašo, tuoju įkandin paaškinančio patalpintojo rašinio "atžagarėviškumą". Čia tenka pastebėti, kad laikraščio skaitytojai nėra mažai vaikai: jiems patiems turi būti leista nuspręsti, kuri iš besiginčijančiųjų pusių turi daugiau tiesos.

Suprantama, jei priešingoji pusė negauna progos gintis Naujienose, — ji gali "persimesti" į "Draugą" ar į kitą kurį laikraštį (kas, paprastai, ir mėgstama daryti). Bet tasai "persimėtimas" išsigauna ir bereikalingą pyktį ant redaktoriaus, nedavusio vietos savo laikraštyje tešti pradėtas diskusijas. Ir visai pyktis nėra be pagrindo. Juk ne visi Naujienų skaitytojai skaito kitų srovų laikraščius. Tiems, kurie teškaiškaitydami tik Naujienas, nebūti progos patirti priešingos nuomonės argumentų, susidaro įspūdis, kad priešingoji pusė tylėjimu prisipažino kalta...

Kaip ten bebūtų, bet jau pats mandagumas reikalauja leisti skaitytojams iškalbėti abi besiginčijančias puses. Nepasitikėjimas skaitytojais, bijant, kad jie kartais nepritarė tiems, kuriuos p.p. redaktoriai yra pa-

sišovę puliti ir tik puliti, yra kaip tik diktatorinis reiškinys. Juk jei p. Jul. Susmaras savo straipsnyje klausia: "kodėl lietuviams partizanams vadovauja (kabutėse. Ad.) vokiečių puskarininkis, o ne Lietuvos armijos generolas", tai tikros polemikos plotmėje čia būtų įdomu išgirsti nuomonę bent vieno Lietuvos armijos generolo, kurio, kaip p. Jul. Susmaras savo straipsnio tarpeiliais meta kaltinimą, užuot vadovavę partizanams, "kelnes pasiraite" IRO laivais pasiekė laisvos žemės kraivus. Argi šiam kaltinimui užtenka jau vien paties p. Jul. Susmaro ironiško atsakymo? Aišku, kad ne!

Polemika turi apsiriboti nuosaukiu ir kultūringu dalyko nagrinėjimu, liekanti tik prie temos, nesistengiant savo oponentą ar kurį ten pasimaišiusį asmenį apnuoginti, kad tuomi savuosius argumentus "sustiprinus". Kitais žodžiais tariant, turi būti vengiama išlieti savo asmenišką pyktį. (O apsaugok, dar slapyvardžiu prisidengus!).

Toliau. Polemika gali būti vedama kaip apie praecities dalykus, taip lygiai ir apie dabarties. Juk, pavyzdžiui, jei iškeliamas, kad N. Lietuvoje buvo renkami pinigai "Ginklų Fondo", o viešos atskaitomybės nebuvo duodama, tai lygiai taip pat ir dabar gali būti keliamas klausimas apie reikalingumą viešos atskaitomybės pinigų, kurie yra surenkami "Lietuvos Laisvinimo Fondan". Jei dėl "Ginklų Fondo" atsilieptų, sakysim, kas, pareikšdamas nuomonę, kad anuomet "ginklų-fondininkai" viešos atskaitomybės vengė, bijodami, kad bolševikai nepatirtų kiek iš fondo pinigų nuperkama "arūdių" (kurių, kaip dabar, daug kam jau mirus, sužinome, kad visai nebuvo pirkti), tai ar čia kas bloga. Argi tas jau reikštų "uždaryti laikraštį, konfiskuoti, sudeginti, pakarti"?.. Taip pat ir tie, kuriems yra patikėtas "Lietuvos Laisvinimo Fondas", jei paaiškins, kad jie vengia viešai atskaitomybę skelbti, bijodami, kad bolševikai nepatirtų, kiek nuperkama A-bombų (kurių, kai daugelis "laisvintojų" bus jau mirę, paaiškės, kad visai nebuvo pirkti), tai argi čia kas bloga? Kiekvienas tik įsitikins, kad ne viskas yra galima laiku žinoti...

Tad, dar kartą pritardamas, kad polemika yra sveikas dalykas, bet, pats būdamas tik eilinis spaudos skaitytojas, nedalyvaujuj (ir anksčiau nedalyvaavęs) jokiam "fondo" valdyme (tik kartais aukojas ir anksčiau aukojęs). — laukiu rimtų diskusijų, kuriose kompetentingi oponentai ne asmeniškai rietųsi, bet kultūringai paliestąją temą nagrinėtu.

To tik tikėdamasis ir geriausio linkėdamas, lieku Jūsų Naujienų Skaitytojas Ad.

Keltuvininkų streikas pasibaigė

Vakar pasibaigė Chicago keltuvininkų (elevatorių patarnautojų) streikas, kuris buvo gerokai apsunkinęs darbą apie pusę milijono vidurmiečio tarnautojų.

Pagal naują sutartį keltuvininkai tedirbs 44 val. per savaitę nuo ateinančio balandžio ir 40 valandų nuo 1954 m. pradžios. Atlyginimas pakeliamas 2½c. per valandą. Sumažinus savaitines valandas iki 44, jų atlyginimas pakils iki \$1.70 per valandą, o nuo 1954 m. pradžios iki \$1.95.

Vaikų automobilis susidūrė su traukiniu

Trys Chicago paaugliai, 16 — 18 m. amžiaus, buvo užmušti prie Hobart, Ind., kai jų automobilį, važiuojant per pervažą, pervažiavo traukinys.

Pereitą savaitgalį mirtis atsiėmė mažiausia 6 asmenis auto nelaimėse Chicago srityje.

CLASSIFIED ADVT.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

SKILLED & UNSKILLED MEN

STOP LOOKING THIS IS FOR YOU!!!

O. D. GRINDER

DRILL PRESS (set-up)

TURRET LATHE (set up and operate)

BUFFERS

ALSO STOCK ROOM AND SHIPPING ROOM.

Must be experienced. Day and nights shifts.

Extra bonus for night. Steady work.

Excellent working conditions.

LOADS OF EMPLOYEE BENEFITS.

Paid vacations.

Apply Miss Brown

CUMMINS CHICAGO CORP.
4740 N. Ravenswood Ave.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

WALK TO WORK

Openings for 3 punch press operators. Experienced on automatic feeds. Plenty of overtime.

Cost of living bonus

Must speak English

REFLECTOR HARDWARE CORP.

2235 So. Western Ave.

TOP SALARY for YOUNG MAN

Machine shop work. Good chance to learn. Interesting trade, with small job shop.

PLATING ACCESSORY CO.
4372 Ogden Ave.
LAWndale 1-6969.

FACTORY HELP
(dirbtuvės darbininkų)

Patyrimas nėra būtinas. Malonios darbo sąlygos. Apmokama ligininė pašalpa

W. A. JOHNS PAPER CO.

2201 S. Union Ave.

KEPĖJŲ IR MAISYTOJŲ

Gerai įsikūrusi kepėklos b-vė turi gerus darbus pirmame ar antrame sište.

Unijinė šapa. Apmokamos atostogos ir šventadieniai.

Geriausios darbo sąlygos

Kreipkitės

1041 W. HARRISON ST.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

TAUTIEČIAI, nepraleiskite progos. Išigykite 16 apartamentų kampinį namą. Puikioje Marquette Parko apylinkėje. Metinė nuoma virš \$11,000.

J. KUTRA
Real Estate—Insurance
2405 West 51st St.
PRespect 6-7238
arba REdpublic 7-7321

ATDARA VISA DIENA
SEKMDIENI

3333 Le Moynė. 6 kamb. mūrinis, gasu šildomas namas, kombinuotos "storms". Daug ekstrų. Savininkas.

PARDUODAMAS 5 kamb. mūrinis ir medinis katedžius. 3 neapstatyti kambariai pastogėje. Dujų šildymas. Tuoju galima užimti. Kaina \$6,000. 3203 So. Green St. CA 5-4155.

10 APARTMENTŲ namas ant Garfield bulvaru, arti Ashland Ave. Galimos metinės pajamos \$10,000, jei išfornisuotu. Kaina \$49,500. Šaukti WALbrook 5-2965

2 FLATŲ BARGENAS

6-6 kambariai. Arti 16-tos gat. ir Keeler. Kaina \$9,900. Įmokėti \$3,000.

4704 West Cermak Rd.
Bishop 2-2162

4 KAMBARIŲ KATEDŽIUS

Du kambariai pastogėje. Arti 26th ir Millard; gerame stovyje. \$9,900. Įmokėti reikia \$3,500.

Svoboda, 3739 W. 26th St.
LAWndale 1-7038

2 AUKSTŲ mūrinis namas. Labai gerame stovyje. 3326 So. Emerald Ave. Pašaukite YARDS 7-8956 po 4 val. po pietų.

2 FLATŲ mūrinis namas po 6 kambarius. Reikalas verčia greitai parduoti. Pilna kaina \$14,000. Pelningas parkinis ir teisinga kaina.

CHARLES URNICH-URNIKAS
2400 West 69th Street
Prospect 6-6025

FOR RENT—IN GENERAL
Bendrai—Rendai

DETROIT, MICH. pigiai išnuomojamas miegamasis kambarys su privčia virtuve ir garažu. Automatiškai šildomas vanduo, graži apylinkė ir gera transportacija į visus miesto dalis. 9834 Chenlot, Detroit, Mich. Telefonas: WEstber 4-3520. Prie Grand River ir West Chicago.

IŠNUOMOJAMAS vienas miegamasis kambarys. Galima naudotis virtuve. 7307 So. Campbell Ave.

DVIEMIS vyrams išnuomojami 2 miegamieji kambariai. 3204 So. Lithuania Ave. Matyti po 5 val. vakarais.

VAKARINEJE miesto dalyje išnuomojami dirbantiesiems vyrams 3 kambariai. Šaukite NEVada 2-2756.

FURNITURES AND FIXTURES
Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMA 2 lovos ir anglinis pečius, galys apšildyti 5 kambarius. 1905 So. Ruble St.

UŽDARO biznį, krautuvės įrengimai pardavimui. Pašaukite: YARDS 7-0732

BUSINESS CHANCES
Biznio Progų

SIUVYKLAI "RŪTA" reikalingas nuolatinis siuvėjas.
3255 SO. HALSTED ST.

PIRMOS rūšies mėsinė ir groserio krautuvė, kampe. V. PETKUS, 2500 West 69th Street.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE

Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietuvių J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave. GROvehill 6-4177

AUTOMOBILES — TRUCKS
Autai ir Sunkvežimiai

A & C

MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1952 metų
\$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

Jei turi parduoti ūkį —
I "Naujienas" tuoj užsuki.
O jei laiko neturėsi —
Telefonu pakalbėsi.

JAU ATIDARYTI

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, Inc.

3224 So. Halsted Street

Didžiausias pasirinkimas

1953 METŲ MODELIO ĮVAIRIŲ BALDŲ, KILIMŲ, VIRTUVĖMS STALŲ, ŠALDYTUVŲ, APSILDYMI KROŠNIŲ IR DAUG KITŲ PREKIŲ.

LENGVI ISMOKĖJIMAI, LABAI PRIEINAMOS KAINOS

PREKYBA ATIDARYTA:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 9:30 val. vak.
Kitomis dienomis — nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Sekmdieniais — nuo 11 val. ryto iki 5 val. vakaro.

FURNITURE CENTER, Inc.

3224 So. Halsted Street

Telefonas: Victory 2-4226

GET TWICE THE HEAT!

WITH THE NEW

Sieglar

PATENTED AUTOMATIC
OR GAS HEATERS

Does a better job of heating than any stove on earth!

Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

MONEY BACK GUARANTEE

"If your Sieglar Gas Heater doesn't deliver more and hotter heat over the floor than ANY comparable size heater regardless of make or price, you get your money back".

A FURNACE JOB OF HEATING FOR THE PRICE OF A HEATER!

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY

2876 W. Cermak Road Bishop 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS